

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BINDEST YEKBIN !

XEBAT

JI BO RIZGARIYA KURDISTAN

(KOVARA NAVENDÎ YA RIZGARÎXWAZÊN NETEWAYÊN KURDISTANÊ -K.U.K)

www.arsivakurdi.org

www.arsivakurdi.org

www.arsivakurdi.org

BİR ÖN AÇIKLAMA	4
BEŞLİ PLATFORM (HEVKARİ) ÜZERİNE BİR AÇIKLAMA... 5	5
GİRİŞ	5
– Beşli Platform hakkında kısa bilgiler	8
– Beşli Platformun ortak bazı perspektifleri	21
– Sonuç olarak	22
DÜNYA SATHINDA GELİŞMELER VE KÜRDİSTAN DEVİRİMCİ HAREKETİ	25
TÜRKİYE'DE ANTI-FAŞİST MÜCADELE VE BİRLİK SORUNU (1)	
– Türkiye'de acil görev, devrimci-demokratik güçlerin anti-faşist eylem birliğini yaratmaktır.	41
– 12 Eylül öncesi dönemde faşizme karşı mücadele ve birlik soru- nu.	43
KUZEY KÜRDİSTAN'DA İDEOLOJİK-POLİTİK VE ÖRGÜT - SEL BİRLİK SORUNU VE BİR DÖNEMİN DEĞERLENDİRİL- MESİ. (1)	49
– K.U.K 1. Konferansı ve yeni perspektifler	58
– Partileşme sorununda üç alternatif	59
MESAJLAR	66

BİR ÖN AÇIKLAMA

Değerli okuyucular,

XEBAT- JI BO RIZGARIYA KURDISTAN'IN 7. sayısı oldukça uzun bir aradan sonra elinize geçiyor. Bu ön açıklamada, her zaman ki alışlagelmiş yöntemlerle XEBAT'ın gecikmesine gerekçeler göstermek niyetinde değiliz. XEBAT'ın gecikmesini bir tek genel gerekçe ile açıklayabiliriz; o da, bir bütün halinde Kürdistan Devrimci Hareketinin henüz beceremediği kurumlaşma olgusunun hareketimiz tarafından da gerçekleştirilememiş olmasıdır. Dönemin zorlukları ise işin cabası...

Sözü fazla uzatma ve yeni vaatlerde de bulunmak istemiyoruz. Uzun bir aradan sonra, tekrar yayın hayatına devam eden XEBAT- JI BO RIZGARIYA KURDISTAN'ın sürekli kılınması, önümüzdeki dönemde en önemli hedeflerimizden biri olacaktır. Bu doğrultuda, elimizdeki tüm olanakları seferber etmekten çekinmeyeceğiz.

Ancak, XEBAT'ın yayın hayatını devam ettirebilmesi için okuyucularının duyarlılığına da gereksinimi vardır. En önemli gereksinim ise, XEBAT'ın düzenli bir şekilde kitlelere ulaştırılması sorunudur. Bir yayının çıkarılması ne denli önemliyse, dağıtımının düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesi de bundan daha önemlidir. Düzenli olarak gerçekleştirilecek bir dağıtım sonucu, örgütlenmenin yayın etrafında gerçekleştirilmesi de gündemleşecektir ki, bu da siyasi bir örgütün devrimci mücadelesi açısından oldukça önemlidir.

Son olarak, XEBAT'ın bu sayısında yer alan yazılar hakkında birkaç söz söylemek istiyoruz. "Beşli Platform (Hevkari) üzerine bir değerlendirme" başlıklı yazıyla, Mesajlar dışında kalan yazılar daha önce hazırlanmış olan yazılardır. XEBAT'ın yayın hayatının gecikmesi sonucu, elimizdeki bu yazıları da zamanında yayınlama olanağına sahip olamadık. Onun için, adı geçen yazılar dışında kalan konuları yayınlarken, aradan geçen süre farkını da göz önünde bulundurduk ve bazı düzenleme ve eklemeler yaptık. Ancak, aradaki süre farkını tam olarak ortadan kaldırdığımız söylenemez.

Okuyucunun konuları okurken, bu noktayı göz önünde bulunduracağını ve XEBAT'ın uzun süreli gecikmesinden dolayı bizi bağışlayacağını ümit ediyoruz.

REDAKSİYON

BEŞLİ PLATFORM (HEVKARİ) ÜZERİNE BİR AÇIKLAMA

GİRİŞ

Kürdistan Ulusal Demokratik güçleri arasında dört yıldır sürdürülmekte olan ve devrimci kamuoyunda "Beşli Platform", "Beşli Güç ve eylem birliği", "Hevkari" vb. adlarla bir ulusal demokratik güç ve eylem birliği çalışması vardır. Biz bu çalışmayı "BEŞLİ PLATFORM" olarak adlandırıyoruz. Beşli platform 12 Eylül'den sonra Türkiye ve Kürdistan'da birlik/ittifaklar sorununda yürütüle gelmekte olan en uzun erimli ve kapsamlı bir çalışma olup, en ciddi adımlardan biridir. (1)

Beşli platform,(Kürdistan Ulusal Demokratik Güçlerinin Güç ve Eylem Birliği)bir çok nedenlerden dolayı önemli bir çalışmadır. Türkiye ve Kürdistan devrimci kamuoyu bu çalışmaya yakın bir ilgi duymuş ve olanaklar ölçüsünde takip etmeye çalışmıştır.

Ancak, bu konuda yeterli bilgilere sahip olunduğu ve olayın yerince kavrandığı söylenemez. Bu da,büyük ölçüde Beşli Platformun takip ettiği çalışma yönteminin bir sonucudur.Genelde Birlik çalışmalarında takip edilmesi gereken yöntem sorununa ışık tutacağına inandığımız için ilerde bu konuya da eleştirel tarzda yaklaşmaya çalışacağız.

Dört yıllık uzun bir süreden sonra bu çalışma yeni bir aşamaya varmıştır. Uzun süredir taraflar arasında tartışılan bazı sorunların aşılammaması yüzünden Beşli Platform sona ermiş bulunuyor. Aşılammayan sorunlar programatik sorunlar değildir. Tüzüksel ve birliğin kapsamına ilişkin sorunlardır. Kamuoyunda bu konuda şimdiye kadar taraflarca herhangi bir açıklama da yapılmış değildir. Burada, bu nedenle özlü ve kısa da olsa Beşli Platformun dağılma/dağıtılma nedenlerini, bu sonucu doğuran gelişme ve durumları halkımıza ve devrimci kamuoyuna duyurmayı gerekli ve aynı zamanda bir görev olarak biliyoruz. Ayrıca, olayın neden ve sonuçlarıyla birlikte açığa kavuşması, Türkiye ve Kürdistan'da birlikler sorununa ışık tutacağından, son derece yararlı olacaktır kanısındayız.

En sonunda söylenmesi gerekeni, bir de en başta söylemek istiyoruz: Program düzeyine çıkardığımız ve dört yıllık bir çalışmanın ürünü olan, devrimci kamuoyu ve halk yığınları arasında derin umutlar uyandıran bu çalışmanın son bulmasını, biz K.U.K hareketi olarak Kürdistan Devrimi açısından önemli bir kayıp olarak görüyoruz ve bunun dağılmaması gerektiğine inanıyoruz. İnanıyoruz ki, örgütsel kaygı ve çıkarlar genelin çıkarlarına tercih edilmez, grupçu zihniyetle birlik/ittifaklar sorununa yaklaşılmazsa aramızda çözümlenmeyecek sorun yoktur.

Kamuoyunda olayın daha iyi kavranabilmesi için, Beşli Platform çalışmalarının da genel bir özetini (baştan günümüze kadarki tabloyu) sunmayı gerekli görüyoruz. Bu çalışmalar nasıl ve ne zaman başladı? çalışmalar hangi aşamalardan geçti? genel ve ortak perspektiflerimiz nelerdi? ve taraf olan güçlerde süreç içinde ne gibi değişiklikler oldu? Dağılma/dağıtmaya götüren neden ve gelişmeler neydi?

Bunları ortaya koyarken subjektif niyetlerden şiddetle kaçınmak gerekir. Subjektif niyetlerden değil, olanlardan, tek yanlı ve kendi örgütsel bakış açılarımızdan değil, aramızda varılan ortak tespit ve perspektiflerden hareket etmek zorundayız.

Beşli Platformun bir ögesi olarak nedenleri ne olursa olsun, sonuçtan üzerimize düşeni hareket olarak cesaretle göğüslemeye hazırız. Bu platformun son bulması -hareketler olarak sorumluları kim olursa olsun- genelde Kürdistan Ulusal Demokratik güçlerinin

bir zaafıdır ve Kürdistan Devrimci hareketinin çözümsüzlüğünün bir ifadesidir. Bunda, bu platformun içinde yer alanlar kadar olmazsa bile, o'nun dışında kalanlara da sorumluluk düşmektedir. Kürdistan Devriminin sorunları örgütlü/örgütsüz her siyasi parti, örgüt ve gücün ve hatta tek tek yurtsever-demokrat her Kürdistan'ının sorunlarıdır. Kürdistan Devrimi'nin sorunları, o'nun açmaz ve çözümsüzlükleri karşısında herkes sorumludur. Bilhassa Kürdistan Ulusal Demokratik Güçleri, Kürdistan Devrimi'nin çözümsüzlüklerini kendileri dışında arama yoluna gitmemelidirler. Şüphesiz, Kürdistan Devrimci Hareketinde yaşanan manzara tek tek şu veya bu örgütün hata ve eksikliklerine, tek tek gücün beceriksizliklerine bağlanamaz.

Beşli platformun son bulması olayını da genelde bu çerçevede ele almak gerekir. ancak, bu şu anlama da gelmez: bu platformun dağılması/dağıtılmasında herkesin sorumluluğu aynıdır ve herkes aynı hataların sahibidir. Kürdistan Devrimci Hareketindeki genel çözümsüzlük içinde bir de siyasi yapıların kendi örgütsel çözümsüzlükleri vardır, derinleşen örgütsel bunalımları vardır. Örgütsel çözümsüzlüklerimizi ortak platformlara taşıdığımızda o durumda ortak platformları geliştirici değil, dağıtıcı bir rol oynarız. Bu noktada siyasi yapılar radikal davranmak, örgütsel olarak cesaretli adımlar atmak zorundadırlar. Bizce beşli platformda yer alan güçler bu konuda radikal adımlar atamadılar.

Önemli bir nokta da şudur: Türkiye ve Kürdistan'da birlik/ittifaklar sorununda zengin bir deney ve ciddi bir miras yoktur. Bu sorunlarda politik yaklaşımların dışında diğer bazı etkenler de rol oynuyor. Çoğu zaman taraflar birlik görüşmeleri süresince aralarındaki bazı temel birlik ve ayrılık noktalarını göremeyecek kadar yakınlaşıyor ve son derece iyimser bir atmosfere giriyorlar. Bu süreçte birbirlerinin eksik ve yanlışlıklarını görmüyor veya göremiyorlar. İş pratik bir aşamaya geldiğinde ve somut bir anlam kazandığında, bu tutumlar değişiyor. Birlik sorununda esas yönün ortak hedef ve amaçlar etrafında güçleri birleştirmek ve birlikte iş yapmak olduğu, her örgütün örgütsel bağımsızlığı temelinde ayrı bir programa sahip olduğu gerçeği özümlemiyor ve karşılıklı eleştiriler yoğunlaşmaya başlıyor. Birliğin son bulması halinde ise, genellikle devrimci kurallarla bağdaşmayan durumlar ortaya çıkıyor. Eleştirinin

yerini karşılıklı ağır itham ve suçlamalar alıyor. Doğal olarak örgütler arasında güvensizlik derinleşiyor ve en kötüsü de örgütlerin tabanında düşmanlık tohumları ekilmeye başlıyor. Uzun ve yorucu bir çabanın sonucu yaratılan yakın ve sıcak ortam, göreceli güven ortamı, yerini kısa bir sürede tamiri güç bir duruma bırakıyor. Yayın organlarında küfür dolu "belgeli", "ispatlı" tartışmalarla düşmanca tutumlara bir de politik bir çerçeve kazandırılıyor. Sonuçta, zarar gören devrimci hareket ve hatta bunu yapan taraf durumundaki siyasi örgütlerin kendileri oluyor. Halk yığınlarının birlik özlemi bastırılmış, güven ve umutları bir kez daha kırılmış oluyor. Doğru veya yanlış her birlik çağrısı, az veya çok devrimci kamuoyunun, yığınların, kadroların umutlarını artırır, mücadele ruhlarına hitap eder. Başarısız bir sonuç ortaya çıkınca da bu kez tersi durumlar ortaya gelir. Bütün bunlar halk yığınları arasında devrimci örgütlere karşı güvensizlik ve ilgisizliğe neden olur. Türkiye ve Kürdistan'da bunun birçok örnekleri yaşandı ve yaşanıyor.

Beşli platformla ilgili yayın ve açıklamalarımızda böyle bir yanlış tutum ve davranış içine girmemeye bilhassa dikkat ve özen göstermeye çalışacağımızı belirtmek istiyoruz. Her yerde ve her zaman ideolojik mücadele esas alınmalıdır. Devrimci mücadelede en büyük silah ideolojik mücadeledir. Ancak, ideolojik mücadele asla politik dostluğu zedelememelidir. Bugün aşılamayan bazı sorunlardan dolayı birlik yapamayan güçler, yarı yine bir araya gelirler ve gelmek zorundadırlar. Beşli platformun son bulması, Kürdistan'da Ulusal Demokratik Güçlerin Güç ve Eylem birliği/cephe yapamayacakları anlamına gelmez. Yeterki, her Ulusal Demokratik örgüt kendi sorumluluğunu bilsin.

BEŞLİ PLATFORM HAKKINDA KISA BİLGİLER

12 Eylül'ün ardından Türkiye ve Kürdistan'da birlik/ittifaklar sorununda yeni bir dönem başladı. Kürdistan'da, sömürgeci, askerifaşist diktatörlüğe karşı Ulusal Demokratik Güçlerin eylem birliği sorunu acil bir görev olarak kendini dayattı. Soruna ilişkin olarak Kürdistan Ulusal Demokratik Güçleri arasında sürdürülen ikili görüşmeler giderek bir platformun oluşumunu doğurdu. 1981 yılının

ilk aylarında (13.3.1981) bir toplantı yapıldı. Toplantıya AR,K.U.K, PKK (Apocular) ve TKSP katıldılar. DD'lar bu toplantıya katılmadılar. DD'ların bu toplantılara katılmama gerekçeleri PKK'nin (Apocuların) toplantılara katılmış olmasıydı. (2)

Ardarda yapılan toplantıların sonunda PKK bu toplantılardan çekildi: PKK'nin çekilmesinden sonra DD toplantılara katılmaya başladılar. Dört hareketin (AR, DD, K.U.K, TKSP) PKK'ye ilişkin tavırları şu ortak noktalarda çakışıyordu, "PKK, savunduğu yanlış görüşleri ve 12 Eylül öncesi pratiğinden dolayı özeleştirme yapmak zorundadır. Özeleştirme ile birlikte pratikte de güven verici adımlar atması gerekir. Bu olmadan onunla eylem birliği çalışmalarına girilemez. PKK bu ortak tavır karşısında toplantılardan çekildi.Eylem birliği çalışmaları dörtlü olarak sürdürülmeye başlandı. Böylece, Kürdistan Ulusal Demokratik Güçlerinin güç ve eylem birliği platformunun (Beşli Platform) temeli atılmış oldu.

Güç ve eylem birliği çalışmalarının yöntemine ilişkin tartışmalar sırasında "Kulp olayı" (*) gündeme geldi. DD'lar Kulp olayını bahane ederek platformdan ayrıldılar. (21.1.1982) Üç hareket çalışmalarını sürdürülmesi kararını aldılar. 29.1.1982 tarihinde AR, K.U.K ve TKSP imzalarını taşıyan kamuoyuna açık bir bildiri yayınlandı. Bu, Kürdistan'da, Ulusal Demokratik bir güç ve eylem birliği çalışmasının başladığını duyuran bir prensip bildirisiydi. Bu prensip bildirisinde Güç ve Eylem birliğinin genel çerçevesi de çiziliyordu.

Üçlü prensip bildirisinin yayınlanmasıyla birlikte, üç hareket ortadoğu ve Türkiye'li ilerici güçlere çalışmaları hakkında bilgi vermeğe başladı. Ortak bir iç genelgeyle de, güç ve eylem birliği çalışma-

(*) Diyarbakır'ın Kulp kazasında DD'lar ile ÖY arasında meydana gelen bir öldürme olayına ilişkin Dengê Komkar'ın 28. sayısında çıkan bir yazı iki hareket arasında sert tartışmalara neden oluyordu. DD'lar bu yazıyı; yurtseverliklerini tartışma konusu yapan bir yazı olarak görüyor, güç ve eylem birliğinin önünde bir engel olarak değerlendiriyorlardı. Bir yıl iki hareket arasında Kulp olayı ve Dengê Komkar'da çıkan bu yazıya ilişkin tartışmalarla geçti. Dolayısıyla program ve tüzük çalışmaları yönünden somut hiçbir adım atılmadı.

ları süresince uyulması gereken kurallar tespit edildi ve her hareketin bu genelgeyi kendi örgüt birimlerine iletmesi karar altına alındı.

AR, K.U.K ve TKSP imzalı prensip bildirisinin kamuoyuna duyurulduğu günlerde FKBDC'inde kurulduğu ilan edildi. FKBDC'nin çağrısına üçlü olarak cevap verildi. Cevapta, genelde Direniş Cephesi ve özelde ise bu oluşum içinde yer alan PKK'nin durumuna ilişkin ortak görüş dile getirildi.

Türkiye Komünist Partisi (Birlik)—TKP(B) Nisan 1982 de Türkiye ve Kürdistan Devrimci-demokratik güçlerine, Türkiye genelinde bir cephe için "Anti-faşist cephe" için konferans çağrısında bulundu. TKP(B), bu çağrıyı üçlü platforma da yaptı. Üçlü platform verdiği cevapta TKP(B)'nin bu çağrısını prensip olarak doğru ve olumlu buldu, ancak, kendi çalışmalarından dolayı bu aşamada böyle bir konferansa katılamayacağını yazılı olarak bildirdi.

20.5.1982 tarihli oturumda hareket olarak üçlü platforma Têkoşin'inde Güç ve eylem Birliği çalışmalarına alınması doğrultusunda bir öneride bulunduk. Önerimiz şöyleydi; " Geniş bir güçbirliği perspektifini prensip edindiğimizden ötürü Têkoşin'e çağrı yapılmasını öneriyoruz. Bu çağrının dün koşulları yoktu. Bu gün bunun koşulları vardır. Daha önce yaptığımız bilgilendirmeden bu yana resmi bir çağrı olmadığından Têkoşin hala resmi bir tavır belirlemedi. Şimdi bize önericidirler". Güç ve Eylem birliği çalışmalarının başladığı tarihten bu zamana kadar çalışmaların yürütüldüğü alanda Têkoşin'e çağrı yapma veya o'na öneride bulunma olanakları yoktu. Bu olanak yeni doğmuştu. Keza alanda Rizgarî'nin temsilcilerinin bulunmamasından ötürü o'na da çağrı yapma olanağı yoktu.

Aynı oturumda K.U.K.'un "DD'ların yeniden çalışmalara katılmasına dair son bir çağrının yapılmasına ilişkin önerisi" gündeme geldi. DD'ların platformdan çekildiği (21.1.1982) tarihten sonra da onlarla ikili düzeyde ilişkiler sürdürülüyor ve çalışmalar hakkında bilgilendiriliyorlardı. Bu yeni önerimiz " DD'ların durumu netleşmediği gözönünde bulundurularak..." diğer iki hareket tarafından kabul görmedi. Daha sonraki toplantılarda DD'ların kısa bir süre içinde yeniden platforma dönüp dönemeyecekleri veya ne zaman dönecekleri konusunda kısa bir zamanda görüşlerini bildirecekleri duyuruldu.

10.6.1982 tarihli oturumda Têkoşin'in Güç ve Eylem Birliği çalışmalarına katılması prensip olarak kabul edildi. Yapılacak genel bir değerlendirme toplantısında bu durumun da değerlendirilmesi kararlaştırıldı.

16.7.1982'de üçlü bir değerlendirme toplantısı yapıldı. Bu toplantıda, o güne kadar yapılan çalışmaların genel bir değerlendirilmesine gidildi. Çalışmalarda görülen eksiklikler tespit edildi. Özellikle iki nokta üzerinde duruldu. Türkiye solu ile yeterli düzeyde ilişkilerin geliştirilemediği ve en geniş güçlerin birliği yolunda ileri adımların atılmadığı sonucuna varıldı. Bu toplantıda bir de şu sonuçlara varıldı:

- a- Têkoşin'in çalışmalara katılmasına karar verildi.
- b- DD'lara platforma yeniden dönmeleri için çağrıda bulunuldu,
- c- Rizgarî'ye Güç ve Eylem Birliği platformuna katılması yolunda çağrıda bulunma kararı alındı,
- d- KAWA değerlendirildi, iki güç (AR, K.U. K) katılması yönünde TKSP ise çağrı yapılmaması yönünde görüş belirttiler. Görüş birliği sağlanamadığından KAWA'ya çağrı yapıp/yapılmaması sorunu sonraki oturumlara ertelendi.
- e- PKK (Apocular) konusunda tespit edilen politikanın doğru olduğu ve bu politikanın sürdürülmesi gerektiğinde yeniden anlayış birliği sağlandı.
- f- çalışmaların hızlandırılması, program ve tüzük çalışmaları düzeyine çıkarılmasına karar verildi.

30.8.1982 tarihli oturuma Têkoşin ve KİP(DD) de katıldılar.KİP, platformdan neden çekildiklerini, bu süre içinde(21.1.1982-30.8-1982) niçin dışarda kaldıklarını, bu dönemde yürütölen üçlü çalışmalarla ilgili görüşlerini ve yeniden platforma dönme gerekçelerini sonradan yazılı olarak ta sunacaklarını bildirdiler. KİP şöyle diyor-du; "Platforma görüşlerimizi yazılı olarak sunacağız. Ondan sonra ve hatta onunla birlikte kayıtsız-şartsız çalışmalara katılacağız. Çünkü biz, geçmişteki sorunu (Kulp sorunu ve Dengê Komkar'ın 28. sayısındaki yazı-bn.) tek taraflı da olsa çözümlenmiş olarak kabul ediyoruz". Böylece sekiz ay kadar platformu meşgul eden ve somut adımların atılmasını geciktiren önlü "Kulp olayı"kendiliğin-

den çözümlenmiş oluyordu.

Tekoşin'in çalışmalarına fiilen katılması ve KİP'in platforma yeniden dönmesinden sonra Güç ve Eylem Birliği çalışmalarına katılan örgütlerin sayısı beşe çıktı. Ve böylece " Beşli Platform " ortaya çıktı. Rizgarî'ye çağrı götürülmesi ve O'nun da platforma çekilmesi girişimlerinin hızlandırılarak sürdürülmesine yeniden değinildi.

TKSP, Beşli Platform'a yazılı bir öneri getirdi. Önerinin kapsamı şöyleydi: "Türkiye ve Türkiye-Kürdistan'ı genelinde bir anti-emperyalist demokratik cephenin oluşması için ön adım olarak (Maocu ve Apocuların dışındaki) ilerici-demokratik güçlerin temsilcilerinden oluşan bir toplantının yapılmasını öneriyoruz". Bu öneri bu haliyle diğer dört hareket tarafından (AR, K.U.K, KİP, Tekoşin) kabul görmedi. Dört hareket, bu aşamada Türkiye sol güçleriyle ancak tek eylemlerde, ortak tavır birliği ve karşılıklı dayanışma temelinde bazı işbirliklerine gidilebileceği yolunda görüş belirttiler.

KİP, platforma, güç ve eylem birliği çalışmalarından neden çekildiğini, geçen süreler içinde niçin dışarda kaldığını ve üçlü çalışmalara ilişkin görüşlerini açıklayan bir mektup sundu.(10.10.1982)

20.12.1982 tarihli oturumda Rizgarî'ye on gün ile sınırlı olmak koşuluyla yeniden çarı yapılmasına karar verildi. Aynı toplantıda Rizgarî dışında, başka hangi güçlerin platforma çağrılmaları gerektiği üzerinde duruldu. Bu bağlamda PKK ve KAWA sorunu üzerinde duruldu. Bu kez de KAWA konusunda ortak bir görüşe varılamadı.

RIZGARÎ, kendisine tanınan on günlük süre içinde çağrıya cevap vermedi. Beşli platform olarak Rizgarî hakkında şu ortak karara varıldı: "RIZGARÎ, Ulusal Demokratik bir güçtür. Rizgarî'nin platforma katılması için gereken çaba sarfedilmiştir. Rizgarî'nin platforma katılmaması o'nun açısından bir olumsuzluktur."

Beşli platform program ve tüzük çalışmalarını sürdürmeyi karar altına aldı ve "Güç ve Eylem birliğinin program ve tüzüğünün hazırlanmasına ilişkin yöntem sorunu" tartışmalarına başlandı. Bu konuda iki öneri vardı: a- Program ve tüzük taslakları üzerinde tartışma, b- komisyon oluşturma.

Ortak bir karar ile " Güç ve Eylem birliği program ve tüzüğünün hazırlanması görevi" her hareketten temsilcilerin bulunduğu bir " GEB Program ve Tüzüğünü hazırlama Komisyonu "na verildi.

GEB Program ve Tüzük çalışmalarının hızlanmasıyla birlikte gündeme; "Güç ve Eylem birliği nedir, cephe nedir ?" tartışmalarıyla beş hareketin oluşturacağı birliğin biçim, düzey ve muhtevasına ilişkin sorunlar gündeme geldi.

Yoğun tartışmaların ardından şu ortak sonuçlara varıldı:

- 1- Oluşturulan bu platform GEB (Güç ve Eylem Birliği) platformudur.
- 2- Oluşturulacak olan program GEB'ne denk düşen bir program olacaktır.
- 3- GEB platformu uzun vadeli olup, cepheyi de hedeflemektedir.
- 4- GEB platformu önüne acilen çözülmesi gereken ve çözebileceği görevleri koyar ve acil sorunlarla ilgili bir program oluşturur.
- 5- GEB programında Kürdistan devriminin uzun vadeli temel hedefleri yer alacaktır. Bu uzun vadeli ve temel hedefler uğruna mücadele edileceği belirtilecek ve sözkonusu hedeflerin ancak bir cepheyle gerçekleştirilebileceği vurgulanacaktır. GEB, Kürdistan devriminin uzun vadeli ve temel siyasal hedeflerini gerçekleştiremez, ancak bu uğurda mücadele eder. Ve bu hedefleri gerçekleştirecek olan bir cephenin yaratılmasına hizmet eder."

Güç ve Eylem Birliği/cephe tartışmalarının yapıldığı, GEB'nin düzey ve hedeflerinin belirlenmeye çalışıldığı bu dönemde, hareket olarak Beşli Platforma bir öneri sunduk. Sunduğumuz öneri şöyledi; "GEB, ideolojik-siyasi ve örgütsel birlikleri için gerekli ortamı oluşturmaya çalışır ve buna hizmet eder. Bu öneri, esas olarak kuzey-Kürdistan Ulusal Demokratik güçlerini kapsar". İlk dört hareket (AR, KİP, TKSP ve Tekoşin) "bu öneriyi prensip olarak olumlu bulduklarını" ve ancak GEB'nin programına uygun bir formülasyonla geçirilmesi gerektiğini söylediler. Ancak, daha sonraki oturumlarda KİP ve TKSP bu öneriye itirazda bulundular. TKSP ve KİP; eğer K.U.K bu önerisiyle "yeniden bir parti yaratılmalıdır" Kürdistan'da işçi sınıfının partisi yaratılmamıştır", "Kürdistan'da yeniden partileşme sürecini başlatmak gerekir" demek istiyorsa, biz öneriye karşıyız. Çünkü, bize göre işçi sınıfının partisi yaratılmıştır ve biz işçi

sınıfı partileriyiz, dediler. Sonuçta sunduğumuz öneri benimsendi ve ortak bir görüşle şöyle formüle edildi: "GEB, doğası gereği (Platforma dahil ve platform dışındaki güçler) siyasi ve örgütsel sorunları netleştirir, ayrı ve ortak noktaları ortaya çıkararak ideolojik, siyasi ve örgütsel birliklere hizmet edecektir."

19.1.1983'te GEB'nin (beşli güç ve eylem birliği platformunun) program ve tüzük tartışmalarına başlandı. Her hareket kendi program taslaklarını " GEB'nin program ve tüzük hazırlama komisyonu" na sundu. Komisyon, program taslaklarını inceleyecek ve hareketlerin merkez karar organlarına sunmak üzere bir program taslağı hazırlayacaktı. Hazırlanan bu taslak merkez karar organlarında değerlendirilecek, ekleme ve çıkarmalarla , yeni eleştiri ve önerilerle birlikte tekrar komisyona gönderilecekti. Komisyon, merkez karar organlarından gelen değişiklikleri de göz önünde bulundurarak program taslağına son biçimini verecekti.

Program tartışmalarının üzerinde yoğunluk kazandığı iki temel nokta vardı. Uzun bir tartışma dönemini almasına rağmen bu iki nokta üzerinde tam bir görüş birliği sağlanamadı ve istenilen düzeyde bir çözüme gidilemedi. Bunlar temel ideolojik ve programatik iki sorundu.

Birincisi: Bağımsızlık sorunu. Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimi'nin (UDHD) temel ve stratejik bir sorunuydu bu. Dört hareket (AR, K.U.K, PPKK: Têkoşin) TKSP ile bu sorunda stratejik görüş ayrılıkları içindeydiler. Çünkü TKSP, kendi parti programında Kürdistan Devriminin stratejik hedefini "Federasyon" olarak getiriyordu. Diğer dört hareketin görüşü ise netti; BAĞIMSIZLIK!...

TKSP, platforma sunduğu program taslağında ise kendi parti programının da gerisinde kalan bir önermede bulunuyordu. Kendi program taslağında stratejik hedef olarak şunu getiriyordu: "Kürdistan'da sömürgeci boyunduruğa son vermek, Kürt halkının Kendi Kaderini Tayin Hakkını hayata geçirmek ve demokratik bir toplum oluşturmak". Diğer dört hareketin önermeleri arasında sadece formülasyon farklılıkları vardı, muhtevada hepsi de bağımsızlığı getiriyordu. Dört hareket ile TKSP arasında bu madde (aynı zamanda programın da birinci maddesidir) üzerindeki tartışmalar oldukça uzun bir süreyi aldı. Kaç kez görüşmeler çıkmaza girdi. Birçok kez de

uzun süreyi alan ara vermeler yoluna gidildi. Program metnine TKSP'nin şerh koyması, eğer o koymuyorsa dört hareketin şerh koyması istendi. TKSP hiçbirini kabul etmedi. Açıktır ki, TKSP'nin kendi parti programını zorlaması gerekiyordu. TKSP ise tersini yapıyor, dört hareketi buna zorluyordu. Hedefi sadece "sömürgecilik" talebi ise "demokratik bir toplum oluşturmak" olan bir önerme ile "Emperyalizm, sömürgecilik ve onların işbirlikçilerini" hedefleyen ve talebi "bağımsızlık" olan bir önermeyi çakıştırarak çok güçlü.

Birinci maddeye ilişkin tartışmaların sonucu şu şekilde bağlandı: "Kürdistan'da emperyalizmi kovmak, Türk sömürgeciliğinin ve yerli işbirlikçilerinin egemenliğine son vermek ve KÜRDİSTAN DEMOKRATİK HALK CUMHURİYETİNİ kurmak". Ortak program taslağında madde bu şekilde formüle edildi. Şüphesiz, hareket olarak istediğimiz bir sonuç değildi. Ancak, gerek Kürdistan'da bir Güç ve Eylem Birliği'nin zorunluluğu ve gerekse çalışmaların oldukça uzamış olması ve ittifaklarda ortak payda bulma gerekliliği, bizi bu formülasyonda anlaşmaya götüren nedenlerdi.

İkincisi: Mücadele biçimi sorunu. Bu da bağımsızlık sorunu kadar olmasa bile, oldukça tartışılan ve uzun bir süre alan bir sorundu. Mücadele biçimi sorununda AR, K.U.K ve Têkoşin'in görüşleri nüans farklılıklarıyla şöyleydi: "Kürt halkının kurtuluşu silahlı mücadele ile olacaktır. Silahlı mücadele temel mücadeledir. Bunun ülkemiz koşullarındaki biçimi Halk Savaşıdır. Bununla beraber her türlü mücadele biçiminden yanayız. Her türlü devrimci mücadele biçimine baş vurulmalıdır." TKSP ve PPKK'nin de görüşleri çakışıyordu. Onların görüşleri ise şöyleydi: "Mücadele bir bütündür. Silahlı mücadele siyasi mücadelenin biçimlerindedir. Temel ve tali mücadele diye ikiye ayırmak yanlıştır. Programa 'silahlı mücadele temeldir' görüşünün geçirilmesine kesinlikle karşıyız. Biz; legal-illegal, silahlı-silahsız her türlü devrimci-demokratik mücadeleden yanayız. Tüm mücadele biçimlerine baş vurulmalıdır." vb.

Kendi iç örgütsel sorunlarıyla bazı teknik nedenlerden dolayı AR belli bir dönemden sonra (1983 ortalarından itibaren) program çalışmalarına katılamıyordu. Program çalışmaları dörtlü olarak sürdürülüyordu. AR, program ve tüzük hazırlama komisyonu tarafından hazırlanacak program taslağının kendilerini de bağlayacağını bildir-

mişti. Bu ara görüş ve önerilerini yazılı olarak bildireceğini, hazırlanacak program taslağına ilişkin karar organlarının görüşlerini komisyona ileticeğini bildirmişti.

Birinci maddenin (bağımsızlık sorunu) yukardaki biçimde çözüme bağlanmasından sonra çalışmalar hızlı bir tempo kazandı. Komisyon üç program taslağı hazırladı. Bu program taslakları şöyleydi : Birinci program taslağı: Kürdistan'ın Kurtuluşu için Birlik (HEV-KARİ) programı. Kürdistan Ulusal Demokratik Güçlerinin Güç ve Eylem Birliğı (HEVKARİ) program taslağı. Bu taslak, Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimi'ni (UDHD) programlıyordu. Birliğin esas programı buydu.

İkinci program taslağı: Türkiye ve Kürdistan devrimci-demokratik güçlerinin ortak cephesi için program önerisi. Türkiye'de Demokratik Halk Devrimi programı. Dört örgüt bu program taslağı üzerinde tam bir görüş birliğı içindeydiler.

Üçüncü program taslağı : Acil görevler başliğını taşıyordu. 12 Eylül sonrası koşullarda Türkiye ve Kürdistan genelinde faşizme karşı mücadele sorunlarını ve güncel görev ve talepleri içeren ayrıntılı bir program taslağıydı. Bir nevi "ANTI-faşist cephe" program taslağıydı.

Daha önce alınan bir prensip kararı gereğince "GEB'nin program ve tüzüğünü hazırlama Komisyonunun" hazırladığı program taslakları her hareketin ilgili karar organlarının değerlendirmelerine sunulacaktı. Bu anlamda komisyon, bu aşamada programa son biçimini verme yetkisine sahip değildi.

Hazırlanan taslaklar hareketlerin ilgili karar organlarının değerlendirmelerine sunuldu. Üç program taslağı, çalışmalara fiilen katılmayan ve görüşlerini yazılı olarak ta bildirmeyen AR'ye de sunuldu. AR'nin de diğer dört hareket gibi bu program taslakları üzerinde tam görüş belirtme hakkı vardı. Ekleme, çıkarmalarda bulunabilir, görüş ve eleştirilerini sunabilirdi.

Hareketlerin ilgili karar organlarının değerlendirmelerinden sonra program taslakları komisyona geri geldi. Komisyon, her hareketten gelen yeni değişiklik önerileri doğrultusunda taslaklara son biçimin vermek üzere çalışmalarına yeniden başladı. 1983'ün sonlarına doğru yeniden başlayan komisyon çalışmalarına AR yine katılmadı ve çalışmaların 1984'ün başına ertelenmesi önerisinde bulundu. Eğer

çalışmalar ertelenmezse, kendi görüşlerini (taslaklara ilişkin) yazılı olarak bildireceklerini söylüyordu. Bu kez de AR, ne çalışmalar fiilen katılabilir ve ne de sözlü veya yazılı görüşlerini bildirdi. AR'nin içsel sorunları yeni boyutlar kazanmıştı. Dört hareket bu durumda AR'yi beklemeden çalışmalarını hızlandırdılar.

Yeni değişiklik önerileri doğrultusunda program taslakları tek tek yeniden ele alındı. Birinci program taslağına ilişkin olarak K.U.K "Bağımsızlık ve mücadele biçimi" sorunlarının netleştirilmesi gerektiğini söylüyordu. K.U.K şöyle bir öneri getiriyordu: " Bağımsızlık sorununu ancak şerh koyma yolu ile çözebiliriz. Bunun için, a-bağımsızlık terimi programa konulsun ve TKSP şerh koymak suretiyle istediğı formülasyonunu getirsin. b- Bu kabul edilmiyorsa, K.U.K şerh koymak suretiyle kendi formülasyonunu getirsin. c- Bu iki yolda kabul edilmiyorsa üzerinde anlaştığımız formülasyonkalsın, fakat isteyen hareket şerh koysun".

İlk iki yol da kabul edilmedi, bilhassa TKSP tarafından. Üçüncü yol üzerinde anlaşmaya varıldı. Hazırlanan taslaktaki formülasyon kalacak, fakat programa şöyle bir şerh te konulacaktı. "Örgütlerimiz Bağımsızlık ve Federasyon sorununda özgül görüşlerini korumaktadırlar." Birinci madde- bağımsızlık-federasyon maddesi böylece ancak şerh koyma yoluyla çözümlendi.

Mücadele biçimine ilişkin ise şöyle bir ortak formülasyonda görüş birliğine varıldı. " ... Buna karşı halklarımızın da zora baş vurmaı gerekli ve en doğal hakkıdır. Devrimci ve Yurtsever örgütleri ve geniş halk yığınlarını Ulusal Kurtuluş mücadelesinin özveri ve çaba isteyen daha zor dönemlerine hazırlamak temel görevdir. Birliğimiz, zafere ulaşmak için barışçı ve barışçı olmayan , silahlı-silahsız legal, yarılegal ve illegal, devrimci ve demokratik tüm mücadele biçim ve araçlarını koşullara uygun olarak tek tek veya bir arada, uyumlu biçimde kullanacaktır."

Bu iki temel nokta aşıldıktan sonra, bazı ufak tefek değişikliklerle program taslağına son şekli verildi. Bu program, ancak, tüzük hazırlandıktan sonra yayımlanacaktı.

İkinci program taslağı ise (Türkiye'de DHD programı) üzerinde ciddi bir değişiklik yapılmadan benimsendi ve Türkiye'de DHD'ne ilişkin ortak görüşleri yansıtan bir belge olarak kabul edildi. Ancak,

ikinci program üzerinde Tekoşin'in esasa ilişkin olmayan birkaç değişiklik önergesi vardı.

Üçüncü program taslağı üzerinde anlaşmaya varılamadı. K.U.K. muhteva ve yöntem açısından üçüncü taslağı redediyordu. PPKK ile de üçüncü programda anlaşmayı şart koşuyordu. "Eğer üçüncü programda anlaşmazsak birinci ve ikinci programlarda da anlaşmamız zordur. Bu günkü süreçte bizim için önemli olan üçüncü programdır" diyordu. Sorunu çözmek için değişik alternatifler üzerinde duruldu. Sonuçta; üçüncü program yerine, birinci programa bağlı olarak Türkiye ve Kürdistan genelini kapsayan bazı acil görev ve talepleri içeren bir belgenin kabul edilmesinde anlaşma sağlandı. Çünkü üçüncü programın değişikliğe uğraması, ikinci programda da anlaşmazlığa neden olmuştu. Birinci program (GEB programı) yayınlandıktan sonra onun ardından bir açıklama ile birlikte "acil görev ve talepler Belgesi" yayımlanacaktı.

Acil görev talepler listesi hazırlandı ve bir belge olarak kabul edildi. İkinci ve üçüncü programlar ise bağlayıcılığı olmayan birer taslak olarak kaldılar. Böylece, program çalışmalarının sonuna da gelinmiş oldu.

Tekoşin, acil görev ve taleplerin tartışıldığı dönemde (1984 ortası) Beşli Platformdan çekildiğini bildirdi. Tekoşin, getirdiği sözlü gerekçesinde şöyle diyordu; " Hareket olarak Beşli'nin çalışmalarını değerlendiriyoruz. Değerlendirmemiz sonuçlanıncaya kadar Beşli'nin çalışmalarına katılmıyoruz". Bu güne kadar Tekoşin'den hala bir cevap gelmedi.

AR ise, Beşli platform çalışmaları ile ilgilenemez olmuştu. Bu durumda fiilen çalışmaları yürüten üç hareket kalmıştı. Tüzük çalışmalarına başlandığında Beşli platformdan sadece üç hareket kalıyordu.

1984'ün son aylarında üç hareket tüzük çalışmalarına başladılar. Son bir yıldır, 1983'ün başlarından itibaren, üç hareket arasında program tartışmalarının dışında da bazı sorunlar üzerinde tartışma vardı. Tartışılan sorunlar daha ziyade Beşli platformun ortak tespitlerine ilişkindi. Biz, TKSP ve PPKK'nin bir süreden beridir bu ortak tespitlere uymadıklarını, iki örgütün Türkiye'de bazı sol güçlerle girdikleri ilişkiler düzeyinin ortak prensiplerimize aykırı olduğunu söy-

lüyorduk. Altılı platform (daha sonra "Sol Birlik " olarak ortaya çıktı) çalışmaları bunun somut örneklerinden biriydi. Bu ve diğer bazı konularda zaman zaman eleştirilerimizi gündeme getiriyorduk. Bu sorunların çoğu ortak davranış prensipleri ve tüzük ile ilgili olduğundan, tüzük çalışmalarına başlanacağı zaman bunların doğal olarak gündeme geleceğini ve gündeme getireceğimizi söylüyorduk.

31.7.1984 tarihli bir oturumda kaygı ve eleştirilerimizi şöyle dile getiriyorduk: " Hekari'ye (3) katılan güçler bu konularda bazı zaaf lar göstermişlerdir. Örneğin, sizler Hekari'de olmanıza rağmen, bundan bağımsız olarak bazı Türkiye'li sol güçlerle ayrı bir platformdasınız. Gerçi Hekari'nin henüz tarafları bağlayan bir tüzüğü yok, fakat biz bir bağlayıcılık sözkonusu olmamasına rağmen müttetiklerimizden yani Hekari'deki güçlerin durumunu önemseyerek, Türkiye'li güçlerle belirttiğimiz türden ilişkilere girmedik. Bunun sizlerce de gözönünde bulundurulmasını istedik. Zaten bu aşamada bunu sorun da etmiş değiliz. Ancak, Hekari tüzüğü görüşüldüğü zaman bunları gözönünde bulundurmalıyız."

4.10.1984'te tüzük görüşmelerine başlandı. Tüzük taslağına ilişkin ayrıntılara geçmeden önce, üç noktada özetlenen önerilerde bulunduk. Bu üç öneri, doğrudan tüzük sorununa bağlı olan konulara ilişkindi. Ayrıca bu önerilerden ikisi, aslında daha önce aramızda varılan bazı prensip kararlarının gündeme getirilmesinden başka bir şey değildi. Tüzük çalışmalarının bu prensipler doğrultusunda ele alınması gerekiyordu. Bu üç önerinin kapsamı şöyleydi:

Birincisi: "Birlik çalışmalarının kamuoyuna duyurulduğu ilk kuruluş bildirisinden bu yana hareketlerimiz Kürdistan'da en geniş güçlerin birliğinden yana olduklarını belirtmişlerdir. Bu gün üç hareket fiilen çalışmaları yürütmektedir. AR ve Tekoşin'in durumları nedir, bu konuda somut ve resmi bir şey yok. Bunun belli olması lazımdır. Hekari'ye katılması gereken diğer bazı güçler de ortaya çıkmıştır. Bize göre, hiçbir örgüt grup ve hatta çevre bu çalışmaların dışında tutulmamalıdır. KİP (4) Roja Welat ve hatta Sosyalist Eğilim (SE) de gelmelidirler. Bu konuda bir sorun ve engel varsa, her hareketin onu kendi içinde çözmesi gerekir.

İkincisi: " Bu çalışmalar üç yıldır sürüyor. Bu çalışmalardan nasıl bir sonuç doğmuştur veya nasıl bir sonuca ulaşacaktır ? Bizce bir

program ve tüzük hazırlayıp yayınlamak sorunu çözmez. Güç ve Eylem Birliklerinde önemli olan pratik sonuçlardır. Bizim, (üç hareketin) üç yıllık çalışmalarının vardığı bu günkü durumu gözden geçirip değerlendirmemiz gerekir.

Üçüncüsü: " Üç ve daha sonra beş hareketin kabul ettiği bazı ortak nokta ve prensipler vardır. Bizce bunların bir kısmı bugün işlemez durumdadır. Kuruluş bildirisinde ülkeden ülkeye, yani Kürdistan'da oluşacak Güçbirliği/cepheden, Türkiye'de oluşacak Güçbirliği/cepheye tespitleri vardır vb... Bizce sizin (PPKK,TKSP) altılı platformdaki yeriniz buna ters düşmektedir. Her örgütün örgütsel bağımsızlığı vardır ve istediği örgütlerle ikili ilişkilere girebilir. Ancak, altılı platform (TKP, TİP, TSİP, TKEP, TKSP, PPKK) farklı bir düzeydedir. Altılı platformdaki yeriniz ortak prensip ve noktalara ters bir durumdur. Bizce bu değerlendirilmesi gereken önemli b.r noktadır."

Getirdiğimiz bu önerilere karşı iki örgütün görüşleri şöyle somutlaşıyordu :

PPKK: "Bize göre de güçbirliği en geniş güçlerin birliğini kapsamalıdır. 12 Eylül sonrasındaki bölünmeler sonucunda oluşan örgüt ve güçlerin hangi koşullarda Güçbirliğine alınması gerektiği konusunda ortak bir ölçüde anlaşmamız gerekiyor. Bize göre, MK'inde azınlık oldukları halde ayrılıp, ayrıldıkları örgütün tüzel kişiliğini temsil ettiklerini söyleyen güç ve örgütler likidatör konumunda oldukları için Güçbirliğine alınmamalıdır. Bu temsili dediğimiz anlamda açıklığa kavuşturan örgüt ve güçlere Güçbirliği açık olmalıdır. Yine Hekvari'nin program ve amaçlarına ters düşmemek kaydıyla her örgüt diğer örgüt ve Güçbirliği platformlarıyla ilişki kurabilmeli, yer alabilmelidir. Aksi halde, örgütsel bağımsızlığımızdan ve bağımsız politikamızdan vazgeçmiş olacağız. Bu ik konu da ilkeseldir, vazgeçmemiz sözkonusu olamaz.

TKSP: " Soruna ilkesel açıdan yaklaşıyoruz. En geniş güçlerin birliğinin sağlanması elbette gereklidir. Parti olarak bunun için mücadele ediyoruz. Ancak, birliğin ilkeler üzerinde olması da zorunludur.

Geçmişten beri bir hareketten ayrılan veya atılan grupların o hareketlerin ismin kullanmaları halinde kendileriyle birlikte bu düzeyde çalışmama doğrultusunda TKSP'nin ilke kararı vardır. Bu doğru bir tavidir. Aksi taktirde Kürt hareketinde daha büyük ölçekli yozlaşma

ortaya çıkar. Bu tür yozlaşmaya karşı çıkmak ta Hekari'nin çalışmalarına katılan tarafların görevidir. Soruna herşeyden önce böyle yaklaşıyoruz.

Diğer taraftan en geniş güçlerin birliği önemli bir sorundur. Biz de Kürdistan'da en geniş güçlerin birliğinden yanayız. Hangi gücün Hekari'de yer alıp-almayacağı o'nun siyasi niteliğine bağlıdır. Sizin (K.U.K'un) getirdiği noktalar önemlidir.

Tüzel kişiliğimize zarar veren bir güçle bir arada olamayız. Biz de likidatörlerle birlik yapamayız. Bir örgüt ile birlik yaparken üç nokta önemlidir. Örgütün programı, siyasi görüşleri ve başka örgütlerin adını kullanıp kullanmadığı, yani tüzel kişilik sorunu."

İki ay sonra tekrar biraraya gelindiğinde (1.12.1984) iki örgüt çakışan bir tavırla şöyle diyorlardı: "Bu üç noktada ısrarlıysanız, biz bu işte yokuz. Bu iş burada biter. Önümüzdeki günlerde yeniden ve son bir kez biraraya gelip bu işi içte ve dışta (örgütler içinde ve kamuoyunda) nasıl duyuracağımızı tespit edelim. Bunun yöntemini saptayalım". K.U.K ise bu üç noktada ısrarlı olduğunu söylüyor ve gerekçelerini getiriyordu.

Böylece 1981'in ilk aylarında temeli atılan ve 1.12.1984'e kadar çeşitli aşamalardan geçen Kürdistan Ulusal Demokratik Güçlerinin Güç ve Eylem Birliği/cephe çalışmaları (Beşli Platform) dört yıllık bir çabadan sonra dağılıyor/dağıtılıyordu. Gelinen aşamada dikkati çeken en önemli nokta ise şuydu: PPKK ve TKSP'nin bu kararlarından on günlük bir müddet sonra "Altılı Platform" veya kamuoyuna açıklanan ismiyle "Türkiye ve Türkiye-Kürdistanı sol birliği-Sol Birlik" ilan ediliyordu. Dört yıllık bir çalışmanın bir ürünü olan Beşli platforma karşı "Altılı Platform" bir alternatif olarak ortaya çıkıyordu.

BEŞLİ PLATFORMUN ORTAK BAZI PERSPEKTİFLERİ

Kuşkusuz, Beşli platformun çalışmaları, katılan tüm örgütleri her düzeyde sınırlayan bir bağlayıcılık düzeyine (tüzük hükümlerine) kavuşmuş değildi. Ancak çalışmalarımızda bize yol gösteren, şu veya bu ölçüde bağlayıcılığı olan ve birçok somut olayda baş vurduğumuz ortak bazı prensip ve perspektifleri vardı. Net olmasa bile, Tür-

kiye devrimci-demokratik güçleriyle ilişkilerimizi de düzenleyen, genel bir çerçeve vardı.

Beşli platformun ortak prensip ve perspektiflerini kısaca şöyle sıralamak mümkündür:

1- Kürdistan'da Ulusal Demokratik Güçlerin, Türkiye'de Devrimci-demokratik Güçlerin en geniş güç ve eylem birliği/cephesi.

2- Kürdistan Ulusal Demokratik Güçleri, önce Kürdistan'da bir Güç ve Eylem Birliği/cepheye gitmelidirler. Ardından, Türkiye devrimci-demokratik güçleriyle Türkiye ve Kürdistan'ı kapsayan bir birlik/cephesini yapmalıdırlar. İki ülke temelinde, Güçbirliğinden güçbirliğine/cepheden cepheye bir birlik.

3- Türkiye ve Kürdistan'da " bloklaşmalara", "dar birliklere", " ideolojik-politik hatları birbirine yakın olanların birliği görüşüne" karşı olmak, sağ ve sol " odaklaşmalara" karşı durmak.

4- Türkiye sol güçleriyle belirli alanlarda eylem birliği ve dayanışma içinde olmak.

5- Türkiye ve Kürdistan devrimci-demokratik güçlerinin en geniş güç ve eylem birliği/cephesi için beşli platform olarak Türkiye sol güçleriyle bu amaçla ilişkileri geliştirmek ve güçlendirmek vb...

Beşli platform Türkiye sol güçleriyle ilişkilerini bu çerçevede sürdürdü. FKBCD'nin çağrısına, TKP(B)'nin "Anti-faşist konferans" önerisine bu çerçevede cevap verildi. Hatta TKSP'nin yukarıda belirttiğimiz "Türkiye ve Kürdistan genelinde anti-emperyalist bir cephe için Türkiye ve Kürdistan sol güçlerinin katılacağı bir toplantı..." önerisi aynı nedenlerden dolayı red edildi. Beşli platform son bir yıla kadar da, birlik/cephesinin sorununda meydana gelen birçok somut olay ve gelişmelere, çeşitli siyasal güçlerce yapılan çağrı ve öneriler, yukarıda belirttiğimiz ortak perspektifler doğrultusunda tavır belirlemiştir.

SONUÇ OLARAK

Başta da belirtmiştik, bir kez daha belirtelim. Beşli platformun dağılması sonuç itibarıyla Kürdistan devrimi açısından büyük bir kayıptır. Bunda şu veya bu ölçüde de olsa hareket olarak bizim de sorumluluğumuz vardır. İlerde dört yıllık bu çalışmanın ve Beşli

Platformun daha geniş ve kapsamlı bir değerlendirmesine gideceğiz. O zaman, Beşli Platforma ilişkin birçok soruna daha detaylı bir biçimde değinme olanağımız olacaktır.

Beşli platformun son bulması, Kürdistan Ulusal Demokratik güçlerinin Güç ve Eylem Birliği/cephe yapamayacakları anlamına gelmez. Bu, bir güç ve eylem birliğinin koşullarının ortadan kalktığı veya birlik sorununun artık son bulunduğu biçiminde de yorumlanamaz. Birliğin maddi koşulları bu gün de vardır. Subjektif koşullarını ileriye doğru zorlamak gerekir. Bu da bizlerin, Kürdistan Ulusal Demokratik güçlerinin görevidir. Gerçekten sorumluluk isteyen bir görevdir. Bu konuda tüm siyasi hareketler hata ve eksikliklerini gözden geçirmelidirler ve bazı adımlar atabilmelidirler. Birliğin subjektif koşullarının yoğunlaştırılması büyük ölçüde buna bağlıdır.

Herşeyden önce, Beşli platform çalışmaları Kürdistan Devrimci Hareketi açısından önemli bir kazanım olarak görülmelidir. Kürdistan'da Ulusal Demokratik her gücün buna sahip çıkması ve bunu geliştirmesi gerekir. Bir zamanlar tekil olaylarda dahi bir araya gelip bir bildiriye imza atamayan bu güçler, dört yıllık bir süre içinde birçok konuda ortak bazı paydalar bulmuş, birlik için uygun bir zemin oluşturmuşlardır. Bu, küçmsenebilecek bir durum değildir. Bizim açımızdan istenilen bir düzeyde olmasa bile, bir araya gelen beş Kürdistan'lı örgüt "irade birliği" temelinde Kürdistan devrimini hedefleyen bir program taslağı üzerinde bir anlaşmaya varmışlardır. Şüphesiz, bir irade birliği olayı olarak, bu önemli bir düzeydir. Bu düzeyin korunması, geliştirilmesi ve hayata geçirilmesi gerekiyordu. Biz, bu gün hala bunun hala olanağı vardır inancındayız.

Olumlu ve olumsuz yanlarıyla bu dört yıllık çalışmayı, oluşturulan taslağına ve yaratılan ortak değerlere sahip çıkılmalıdır. Dört yıllık çalışmayı görmezlikten gelmek ve bu zengin deneyden geçince yararlanmamak asla doğru olmaz. Oluşturulan program taslağı, içindeki geri noktalar ayıklanarak geliştirilmeli ve daha da netleştirilerek Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimini (UDHD) hedefleyen eksiksiz bir program haline getirilmelidir.

Biz, programa bu haliyle de sahip çıkıyoruz. İlerde bu programı üzerinde anlaşılan haliyle de yayınlayacağız. Ancak, yukarda da belirttiğimiz gibi, bu programda geri bulduğumuz ve net olmayan bazı

noktalar da vardır. Örneğin "Bağımsızlık" sorunu, "Mücadele biçimi" ve "dört parça arasındaki ilişkiler meselesi" vb. *

Bu program taslağını yeniden düzelteceğimiz şekliyle ya "XEBAT- JI BO RIZGARIYA KURDISTAN", ya da ayrı olarak yayınlamayı da düşünüyoruz.

DİPNOTLAR:

- (1)- Kürdistan'da beş örgütün (AR, K.U.K, PPKK, TEKŞİN, TKSP) yürüttüğü Ulusal Demokratik Güç ve Eylem Birliği çalışmalarını kamuoyunda çeşitli adlarla biliniyor. Örneğin "Beşli platform", "Beşli", " Hevkari" vb. Hazırlanan program taslağında birliğin adı Hevkari olarak kondu.
- (2)- Metinde DD'lar, KİP ve PPKK geçiyor. Çalışmaların başladığı dönemde KİP'te bölünme olmamıştı. PPKK'nin kongresine kadar çalışmalara DD'lar ve daha sonra KİP adıyla katılmıyordu.
- (3)- Kommissyonda kabul edildiği biçimiyle birliğin adı HEVKARİ olmuştu. Hevkari: Kürdistan'ın Kurtuluşu için Birlik.
- (4)- Buradaki KİP'ten kasıt PPKK değildir. Kastedilen KİP ve KİP-GBK'dir. O zamanlar KİP ve KİP-GBK iki ayrı grup olarak tam netleşmemişlerdi.

DÜNYA SATHINDA GELİŞMELER

VE KÜRDİSTAN DEVRİMCİ HAREKETİ

Bu yazımızda esas olarak, dünya ve özellikle de Orta-Doğu'nun bu gün içinde bulunduğu durum ile bu duruma gelişin kaynakları ve tüm bunların Kürdistan Devrimci hareketi ile olan diyalektik bağlarına değineceğiz. Değineceğimiz konuların -diğer konuların yanında- Kürdistan Devrimci Hareketi açısından ne denli önemli olduklarını hatırlatmaya gerek yok. Hele, Kürdistan Devrimci Hareketinin içinden geçtiği süreç ve bu sürecin zorlukları gözönünde bulundurulup, bunların Kürdistan Devrimci Hareketinin gelişimi sürecinde nelere mal olduğu hatırlanırsa, Devrimci hareketi yakından ilgilendiren bu türden konuların önemi daha fazla bilince çıkarılmış olur. Çünkü, Kürdistan Devrimci Hareketinin bu gün içinde bulunduğu çıkmaz, bir "kader" sonucu gündemleşmemiştir. Bizi bu günkü duruma getiren, Devrimci Hareketlerimizin teorik ve pratik yaklaşımlarının ve bir bütün olarak düşünce yapılarının doğal bir sonucu olmuştur. Bu yönüyle sorunlara yaklaşıldığında, meselenin şu veya bu hareketle sınırlı olmadığı görülecektir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi ve bu hareketin dünya ve özellikle Orta-Doğu'daki gelişmeler içindeki yeri, önemi; tüm bu noktaların açıklanması salt olarak K.U.K siyasi hareketimiz ile sınırlı değildir.

Bir bütün olarak, Kürdistan'da siyasi yelpazede yer alan Ulusal-demokratik güçlerin bir sorunu olan bu ve benzeri konular, onları da yakından ilgilendirmektedir.

Uluslararası düzeydeki gelişmelerle, Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimi arasındaki somut diyalektik bağlar açıklanmadan, Kürdistan devrimci hareketinin içinde bulunduğu sancılı nedenlerini devrimci bir tarzda tespit etmek ve sorunlara radikal bir zeminde çözüm bulmak zordur. Kürdistan Devrimci hareketi, her konuda olduğu gibi, bu sorunun çözümünde de devrimci bir perspektife sahip olmak zorundadır. Bu perspektifin öngördüğü şekilde mücadele yöntemleri geliştirmelidir. İşte, bu yazımızda tartışmaya sunacağımız diğer bir konu da bu perspektifin çerçevesine ilişkin olacaktır.

Bu gün dünyanın çok önemli gelişmelere sahne olduğunu izlemekteyiz. Hemen her gün, hatta her saat başı, baş döndürücü bir hızla gündemleşen bu gelişmeler; karşı-devrim güçlerini olduğu kadar, dünya devrim güçlerini de yakından ilgilendirmektedir. Dünya düzeyinde bu gelişme/değişmelerin birbirlerine yakınlıkları ve iç içelikleri; bu gelişme/değişmelere kaynaklık eden nedenler iyice kavranmadıkça, sorunlara yaklaşım da sıhhatli bir temele oturtulamaz ve ortaya çıkan sonuçlar da yanıltıcı olur. Bu yüzden gündemleşen her olay diğer olaylarla diyalektik bağlar içinde ele alınıp incelenmelidir.

Sömürge bir ülkenin Ulusal Kurtuluş güçleri ve her şeyden önemlisi de işçi sınıfı adına yola koyulduğunu iddia eden devrimci güçler olarak biz de, dünyada gündeme gelen gelişmeleri ana halkalarından yakalayıp, kendi somutumuzda ışık tutacak bir şekilde değerlendirmek zorundayız. Bu zorunluluk diyalektikğin ön gördüğü bir kuraldır. Dünyanın herhangi bir bölgesinde ne türden bir gelişme olursa olsun, biz Kürdistan Devrimci güçleri olarak bu gelişme/değişmelerden şu veya bu oranda etkilenmekteyiz. Hatta öyle olaylar gündemleşiyor ki, bu olaylar bir bütün halinde bizim mücadele yöntemlerimizi, taktik ilişkilerimizi, örgütsel çalışmalarımızı vb. yeniden bir düzenlemeye tabi kılmamızı zorunlu hale getirebiliyor.

Konunun daha iyi kavranabilmesi açısından bir örnek verelim. Bu gün emperyalizmin içinde bulunduğu derin ekonomik bunalım, Kürdistan Devrimci hareketi için -aynı zamanda diğer ülke devrimci hareketleri için de- üzerinde önemle durulması gereken bir noktadır.

Biz kendi açımızdan, yani Kürdistan Devrimci Hareketi açısından bu örneği ele alıp, bir değerlendirmeye tabi kılsak, şöyle bir sonuca varabiliriz:

Emperyalist-kapitalist sistemin bu gün içinde bulunduğu ve kendini maddi hayatın her alanında hissettiren ekonomik bunalım, bağımlı ve yarı-sömürge ülkelerde daha geniş boyutlu ve daha keskin bir şekilde kendini dayatmaktadır. Bu bunalımların en yoğun bir şekilde yaşandığı ülkelere bir örnek olarak Türkiye'yi gösterebiliriz.

Türkiye'de 12 Eylül 1980'de askeri-faşist bir darbe gerçekleştirildi. Darbe genel anlamda sömürgeci, işbirlikçi-tekelci Türk burjuvazisinin içinde bulunduğu ekonomik ve siyasi çıkmazlarına çözüm bulmak, Türkiye ve Kürdistan'de gelişmekte olan devrimci-toplumsal muhalefeti bastırıp dağıtmak için gerçekleşmiş/gerçekleştirilmiştir. Türk tekelci burjuvazisinin ekonomik bunalımlarının ise salt olarak iç kaynaklı olduğunu iddia etmek mümkün değildir. Türk tekelci burjuvazisinin emperyalizmle olan ilişkisi ve bağımlılığı böyle bir şeyi iddia etmenin olanaklarını da ortadan kaldırıyor. Çünkü Türkiye'de tekelci burjuvazinin işbirlikçi yönü o'nun iliklerine kadar işlemiştir. Ve genel olarak sistemin bunalımlarını en ağır bir biçimde sırtında hisetmek zorundadır. Bu yüzdendir ki, Türk tekelci burjuvazisi kapitalist-emperyalist sistemin 70'li yıllarla birlikte karşılaştığı derin ekonomik bunalımı şiddetli bir şekilde hisetmiş ve bu bunalıma paralel olarak gündemleşen siyasi bunalımlarına çözüm bulmak için askeri-faşist darbeyi gerçekleştirmiştir. Türkiye'deki sömürgeci-burjuva devlet cihazının faşistleşmesine hızlı bir şekilde yol açan bu darbenin, Kürdistan Devrimci Hareketi üzerinde etkisinin olmadığı/olamayacağı söylenebilir mi? Elbette ki, böyle bir şeyi iddia etmek gerçekleri görmemek olur. Nitekim darbeden sonra, Kürdistan Devrimci Hareketinin çeşitli zorluklarla karşı karşıya kaldığı ortadadır. Bu zorluklara karşın, devrimci hareketin yeni mücadele yöntemleri -şimdiye kadar pek başarılı olunmasa da- geliştirme çabaların her kes tarafından bilinen gerçeklerdir. Kısacası; genel olarak emperyalist-kapitalist sistemin içinde bulunduğu derin ekonomik bunalım, tekelci Türk burjuvazisinin ekonomik ve siyasi çıkmazlarına çözüm bulmak, Türkiye ve Kürdistan'daki devrimci-toplumsal muha-

lefeti bastırmak için gerçekleştirilen darbenin gndemleşmesine önemli ölçüde temel hazırlamış ve bu darbe; Türkiye'de devletin hızlı bir şekilde faşistleşmesine yol açmıştır. Bu şartlar altında gerçekleştirilen, amacı ve getireceği sonuçlar belli olan askeri-faşist darbe, doğal olarak Kürdistan Devrimci hareketine de, olumsuz yönden ve hayati bir önemde tesir etmiştir. Öyle ki, Kürdistan Devrimci Hareketi, hala darbenin yarattığı bu olumsuz havadan tümüyle kurtulabilmiş değildir.

Bu durumu, yaşanan tüm olaylarda aynı önemde olmasa bile, izlemek mümkündür. Dünya düzeyinde gündeme gelen tüm olaylar, yarattıkları sonuçlar itibarıyla, diğer ülkeleri ve devrimci hareketlerini etkiledikleri gibi, Kürdistan'ı ve O'nun devrimci hareketini de etkilemektedir. Bütün lkeler gibi, Kürdistan da dünyanın bir parçası ve Kürdistan Devrimci Hareketi de Dünya Devrimci Hareketi'nin bir ögesi olduğuna göre, dünyada gündeme gelen gelişmelerin ülkemizi ve devrimci hareketini de etkilemesi doğaldır elbette. Bu gelişmeler ve gündemleşen olayları ele alıp incelemek ve bundan sonuçlar çıkararak ise, kuşkusuz her ülke devrimci hareketinin önünde duran bir görevdir. Bu görevin önemi ve savsaklanamayacağı ise açıktır. Ne ki, sosyalistler salt olarak olayları değerlendirmek ve birçok olayın birbirine olan bağlantılarını tespit etmekle yetinemezler. Onlar, olaylarla yaşanan somut durumların bütünlük çeşitliliğini ortaya çıkararak, gerçekliğin çeşitli kısmi görünümleri arasındaki karşılıklı etkileşimi dahi hesaba katarlar. Bunları ulaşılacak amaca, sonuçta proleteryanın nihai amacına bağlı olarak birbirine kenetleyen hareket noktasından yola koyulmak zorundadırlar. Aksi taktirde, bir devrimci ile objektif bir gözlemci veya tarihi arasında ciddi bir fark kalmaz. Oysa ki, görevi salt olarak dünyayı yorumlamak olan bir gözlemci veya olayların gelişim süreçlerini diyalektik yasalar çerçevesinde inceleyen objektif bir tarihi ile; olayları diyalektik bağları içinde ele alıp, dünyayı değiştirmeyi önüne hedef olarak koyan bir devrimci arasında, çizgileri kalın hatlarla belirlenmiş olan bir sınır vardır. Bir devrimciyi, objektif bir gözlemci veya tarihçiden ayıran yan, işte bu sınırdır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, esas sorun; her gün, her saat gündeme gelen çeşitli olaylar arasındaki diyalektik bağları ve bunlar arasındaki etkileşimi tespit ederek, burdan çıkacak sonuçları ulaşılması gereken amaca tabi kılmaktır. Devrim olgusu her ülkenin tarihi-somut koşullarına, sınıfların mevzilenmesine, örgütlülük düzeyine, uluslararası duruma vb. faktörlere göre ayrı bir süreç izleyebileceği gibi, dünyadaki gelişmelerden elde edilen sonuçların da her ülke devrimci hareketi üzerinde yaratacağı etki de değişik düzeylerde olabilir. Önemli olan, her ülke devrimci hareketinin kendi somut koşullarına göre olayları değerlendirmesi ve bunlardan elde edilecek sonuçları yine kendi devriminde, ulaşılması gereken amaç doğrultusunda kullanabilmesidir. Bu amaç, kuzey-Kürdistan pratiğinde ilk aşamada Ulusal Demokratik Halk Devrimidir. Kürdistan'ın, somut tarihi koşulları gözönünde bulundurularak tespit edilmiş böylesi bir devrim aşamasının, hazırlık döneminde ve devrim sonrası dönemde bir çok sorunla karşı karşıya geleceği açıktır. Devrimci Hareketin, bu noktadan hareketle; devrimin karşılaşacağı zorlukları şimdiden tespit etmesi ve buna uygun önlemler alması, sorunun çözümünü oldukça kolaylaştıracaktır.

Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimi sürecinde en önemli sorunlardan biri de, devrimin uluslararası düzeyde dünya ilerici güçleriyle olan ilişkilerini sağlam temeller üzerinde yükseltmesidir. Çünkü, Ulusal Demokratik Halk Devrimi, salt olarak kendi çerçevesi ile sınırlı değildir. Sorunu salt olarak Kürdistan ile sınırlı tutmak, verilecek Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin, uluslararası düzeyde diğer Ulusal ve toplumsal Kurtuluş hareketleri ve dünya devrimci hareketi arasındaki diyalektik bağları görmemek olur ki, bu harekete büyük zaafır kazandırır. Diğer yandan, bir bütün halinde sömürgecilğe, o'nun ana dayanağı olan emperyalizme ve bunların ülke içindeki toplumsal dayanakları olan feodal-gerici güçlere karşı yönelecek olan Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimi, doğaldır ki, bu güçler tarafından şiddetli saldırılara maruz kalacaktır. Sömürgeci, emperyalist ve feodal-gerici güçlerin tek cephe olarak saldıracakları Kürdistan Devrimci hareketinin de, bu saldırılara göğüs gerebilmesi, bunları

püskürtebilmesi için; diğer sorunların yanında dünya devrimci sürecini oluşturan stratejik dostlarıyla ittifakını oluşturma ve bunu pekiştirme sorununu da çözmesi gerekir. Bu noktalardan hareketle, Kürdistan Devrimci Hareketinin; sorunu tam bir bütünsellik içinde ve tüm esas ve tali noktalarını göz önünde bulundurarak irdelemesi gerekmektedir.

Gerek ulusal ve gerekse toplumsal Kurtuluş hareketlerinin başarıya ulaşması için yerine getirilmesi zorunlu olan birçok etmen vardır. Bunlar devrim sürecinde gerekli ve kaçınılmaz olan bir dizi objektif ve subjektif şartları kapsamına alır. Bu şartların yerine getirilmesini öngörür. Kürdistan devrimci hareketinin de Ulusal Kurtuluş sürecinde yerine getirmesi gerekli bu türden şartlar mevcuttur. Hatta hiç abartılmadana denilebilir ki, Kürdistan Devrimci Hareketi'nin, Ulusal Kurtuluş eylemini başarıya götürmesi yolunda aşması gereken birçok engel, yerine getirmesi gereken birçok şart, diğer Ulusal Kurtuluş hareketlerine kıyasla daha fazla ve daha zorludur. Bu, ülkemizin içinde bulunduğu jeo-politik konumunun ve nesnel koşullarının doğal bir sonucudur.

Her şeyden önce Kürdistan; dört ayrı devlet tarafından sömürgeci boyunduruk altında tutulmaktadır. Bir bütün olarak Ulusal Demokratik hakları elinden alınan, en ufak bir hak istemine dahi azgınca saldırılan Kürdistan Halkı tutsak bir konumdadır. Kendi ulusal değerlerini, bırakalım geliştirmeyi, koruyabilecek bir tek yasal olanağa dahi sahip değildir. Her yönüyle bir kıskaç içindedir ve tarihsel gelişmesi önünde sömürgeci setler çekilidir.

Bir bütünsellik içinde soruna yaklaştığımızda, Kürdistan Ulusal Kurtuluş sorununun; bir avuç işbirlikçi dışında, işçisiyle, köylüsüyle, diğer emekçileriyle ezilen bir halkın ve her türlü insanlık dışı baskı ve zulüm altında olan mazlum bir ulusun sorunu olduğunu görmekteyiz. Ne ki; Kürdistan'ın dört ayrı devlet tarafından sömürgeci boyunduruk altında tutulduğunu ve Kürdistan halkının her türlü baskı ve sömürüye maruz kaldığını söylemek te, kendi başına sorunun tüm çıplaklığıyla ortaya konulmasına yetmiyor. Bunun dışında, sömürgeci devletlerin uluslararası planda, emperyalizmle çeşitli düzey-

lerde sürdürdükleri ilişkilerini ve emperyalizme bağımlılık sorunlarını da hesaba katmak gerekiyor. Bu durum, Kürdistan'ın sömürge konumunun emperyalizm, sömürgeci devletler ve bölge gericiliği tarafından işbirliği halinde korunduğu sonucunu da beraberinde getiriyor.

Emperyalizm, bu doğrultuda; yani Kürdistan'ın sömürge konumunun korunması doğrultusunda kesin tercihini yaptığı her vesile ile belirtmiştir. Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi tarihi ve özellikle 1890'lardan sonra gündemleşen ulusal nitelikli direniş hareketleri incelendiğinde, emperyalizmin bu hareketlere karşı tavrı da açıkça görülebilir. Emperyalizmin, Kürdistan'ın sömürge statüsünün devamından yana olan tavrının nedenlerini, günümüz koşullarını da göz önüne alarak şu üç noktada toplayabiliriz:

BİRİNCİSİ: Az önce de belirttiğimiz gibi, Kürdistan'ı sömürgeci egemenlikleri altında bulandıran devletler şu veya bu şekilde emperyalizmle ekonomik, askeri ve siyasi işbirliği içindedirler. (Suriye ve İran'ın bu günkü konumlarıyla, siyasi planda gündemleştirdikleri anti-amerikancı tavrı, bu iki sömürgeci devletin emperyalizmle işbirliği içinde olduklarını dışlamaz. Bu ilişkiler, belki T.C. ve Irak Baas sömürgecilerinininki kadar belirgin değildir, ama Suriye ve İran sömürgeci devletlerinin kapitalizminden kaynaklanan zorunlu ve doğal ilişkilerdir.) Bu yönüyle, sömürgeciliğe vurulacak her darbe, aynı zamanda emperyalist-kapitalist sisteme de yönelik olacaktır.

İKİNCİSİ: Kürdistan'ın çok zengin ham madde yataklarına ve diğer doğal kaynaklara sahip olduğu, her kes tarafından olduğu gibi, emperyalistler tarafından da bilinmektedir. Sömürgeci devletlerin yaşamlarını sürdürmede çok önemli bir yeri olan bu zenginlik kaynakları, sömürgeci-burjuvazilerle birlikte emperyalist devletler tarafından da kullanılmaktadır.

ÜÇÜNCÜSÜ: Kürdistan'ın Orta-Doğu'da büyük öneme sahip, stratejik jeo-politik konumudur. Emperyalizmin Orta-Doğu'daki

Ulusal ve toplumsal Kurtuluş hareketlerini kontrol altına alabilmesi için, bu alana şiddetli bir şekilde ihtiyacı vardır. Nitekim bu ihtiyaçlardan dolayıdır ki, özel yetiştirilmiş "çevik kuvvetler" birliğini kuzey-Kürdistan'a yerleştirmiş ve bölge ilerici halklarının haklı mücadelelerine anında saldırabilmek ve körfezi kontrol altında tutabilmek için yeni havaalanlarının inşası ve eskilerinin onarılması için milyonlarca dolar para harcamış ve harcamaktadır. Kürdistan'ın jeo-politik konumunun diğer bir önemi de, ülkemizin Sovyetler Birliği ile olan sınır komşuluğudur. Başta ABD olmak üzere, tüm emperyalist ülkeler Kürdistan'ın coğrafik özelliğinden yararlanarak, burasını Sovyetler Birliği'ne karşı bir casusluk alanı olarak kullanmaktadırlar. Tüm bu noktalardan dolayıdır ki, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi sömürgeci ve emperyalist güçler tarafından dikkatle izlenen ve ne pahasına olursa olsun başarısı önlenmek istenen bir hareket olarak görülmektedir.

Nasıl ki, emperyalizmin, sömürgeciliğin ve bir bütün halinde dünya gerici güçlerinin Kürdistan'ın sömürge statüsünün devamından hayati önemde çıkarları varsa, dünya ilerici güçlerinin ve sosyalist ülkelerin de, bu sömürge statüsünün parçalanmasından ve Kürdistan halkının bağımsız bir ülkede, sosyalizme doğru özgürce gelişmesini sürdürebilmesinden o denli çıkarları olmalıdır. Bu genel bir doğrudur ve salt olarak Kürdistan Ulusal Kuruluş Hareketine ait bir özellik değildir. Diğer Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin de başarıya ulaşması, dünya gericiliğini ve karşı-devrim güçlerini geriletmişti gibi, ilerici güçleri ve devrimci mücadeleyi de ilerletmektedir. Bu yönüyle soruna yaklaştığımızda; emperyalizm ve dünya gericiliği için son derece büyük önem arzeden Kürdistan sorununun, sosyalist ülkeler ve dünya ilerici güçleri için de büyük bir önem arzettiğini belirtebiliriz. Buna ek olarak vurgulamakta yarar vardır ki, Kürdistan'ın Sovyetler Birliği ile olan sınır komşuluğu ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin, emperyalizmin Orta-Doğu'daki en saldırgan kollarından biri olan T.C. devletine karşı yöneleceği, bu sorunun dünya ilerici güçleri nezdindeki öneminin artmasının diğer bir nedenidir.

Doğal olarak, böylesi büyük bir öneme sahip olan, iki sistemi de

çok yakından ilgilendiren Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin başarıya ulaşması halinde yaratacağı sonuçlar da bölge ve dünya geneli açısından oldukça önemli olacaktır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin başarısıyla birlikte gündemleşmesi muhtemel olan gelişmeleri kısaca şöyle sıralayabiliriz:

1- Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin başarısı; Kürdistan'ı sömürge olarak egemenlikleri altında bulunduran dört devleti ve bu devletlerin sömürü düzenlerini sürdürebilmelerindeki ana dayanak olan emperyalizmi, Kürdistan'dan elde ettikleri bütün ekonomik kaynaklardan, ucuz işgücü, askeri vb. geniş insan potansiyelinden yoksun bırakacaktır.

2- Sosyalist bir topluma geçişi amaçlayan Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimi, siyasi planda ilişkilerini doğal olarak uluslararası düzeyde kendine yakın güçlerle; diğer Ulusal Kurtuluş Hareketleri, emperyalist-kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi ve sosyalist sistemle karşılıklı çıkar ve içişlerine karışmama prensibi çerçevesinde, enternasyonalist bir temelde en üst düzeyde tutmaya çalışacaktır. Kürdistan Devriminin uluslararası planda ilerici güçlerle oluşturacağı bu türden bir ilişki, emperyalizm, sömürgeci güçler ve bölge gericiliğinin siyasi düzeyde bir mevzi daha kaybetmesi anlamına gelir ki, bu da azımsanacak bir olgu değildir.

3- Bir de meselenin, sömürgeci ülkeler proleteryası ve ezilen halklarını ilgilendiren yönü vardır ki, en önemli noktalarda biri de budur. Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimi'nin başarıya ulaşması, bir yandan sömürgeci egemen sınıfları en büyük dayanaklarından mahrum bırakırken, diğer yandan da ezen ulus işçi sınıfı ve ezilen halkların mücadelesine yeni bir ivme kazandıracaktır. Bu ivme, olabilir ki, egemen sınıfların iktidarlarını alt-üst edip, bir veya birkaç ülkede devrimin gerçekleşmesine, ya da en azından demokratik muhtevalı iktidarların işbaşına gelmesine neden olabilecek gelişmeleri gündeme getirebilir.

4- Ne ki, olayın yaratacağı sonuçlar dört devletle de sınırlı kalmayabilir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin başarısı, bölgedeki diğer Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Hareketlerini de olumlu yönden

etkileyebilir. İçinde yaşadığımız bölge ise her zaman patlamaya bir barut fıçısı konumundadır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin başarısı ile birlikte bu barut fıçısının da patlayabileceği ve bu patlama sonucu olarak bölgedeki mevcut durumun alt-üst olabileceği ihtimali gözardı edilmemelidir. Böylesi bir alt-üst oluş, büyük bir ihtimalle Orta-Doğu'daki güçler dengesinin, ilerici güçleri lehine köklü bir şekilde değişikliğe uğramasını da beraberinde getirecektir. Son olarak İsrail devletinin oluşturulması ile birlikte bir düzenlemeye tabi tutulan Orta-Doğu'daki statü-quo'nun bu denli köklü bir şekilde değişmeye maruz kalması, kendisiyle birlikte uluslararası düzeyde de bazı sorunların gündemleşmesine neden olabilir. Sorun bu yönüyle de ayrıca incelenmeye değer bir önemdedir.

Yukarıda bu günkü statü-quo'nun korunmasıyla ilgili anlatmaya çalıştığımız noktalar, aynı zamanda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini, diğer Ulusal Kurtuluş Hareketlerinden -yaratacağı sonuçlar itibarıyla- ayıran önemli özelliklerdir de. Yani, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin basit bir denge değişimine değil de, bölgedeki statü-quo'yu yerle bir ederek, Uluslararası düzeyde önemli değişimlere neden olabilecek düzeyde bir role sahip olduğunu açıklayan noktalar. Kısaca ve özlü bir şekilde belirtilecek olursa; Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi, emperyalizmin ve bölge gericiliğinin en temel dayanağı olan sömürgeci devletlerin parçalanmasını hedefleyip, zora dayalı ve suni bir şekilde çizilen sınırların yerine, yine zor sonucu elde edilecek olan demokratik şartlarda, proleteryanın çıkarlarını ve halkların gönüllü birliğini hedefleyen yeni sınırların belirlenmesini ve bölgede korunmaya çalışılan statü-quo'yu ilerici güçler lehine köklü bir değişikliğe tabi kılmayı programlamak zorunda olduğundan dünyadaki diğer Ulusal Kurtuluş Hareketlerinden ayrı olarak bazı özellikler taşımakta ve yaratacağı sonuçlar itibarıyla de büyük önem arz etmektedir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin içinde bulunduğu durum ve zorluklar, her yönüyle de bu özelliklerin bir ürünüdür. Yaşanan her olayda bunu görmek mümkündür.

Peki o zaman, bu denli önem arzeden ve aşması gereken bir yığın engelle karşı karşıya olan; kapitalist-emperyalist sistem açısından ol-

duğu kadar, sosyalist sistem ve dünya ilerici güçleri açısından da büyük önem teşkil eden Kürdistan Ulusal Kurtuluş eyleminin başarısı için gerekli olan faktörler nelerdir? Kürdistan Devrimci Hareketi, ülke devriminin başarısı için zorunlu olan bu noktalar hakkında devrimci bir perspektife sahip midir, veya bu doğrultuda bir çaba içine girmiş midir? Girmişse, hangi düzeyde ve hangi yöntemlerle soruna yaklaşım gösterilmiştir? Bütün bu ve benzeri sorular, Kürdistan Devrimci Hareketi'nin önünde cevap bekler bir haldedirler.

Açıktır ki, bu soruların tam anlamıyla yanıtlanabilmesi; Kürdistan devriminde her zaman olduğu gibi, bu gün de en yakıcı sorun olan sosyalist anlamda devrimci bir önderliğin var olup olmadığı sorunu dayatır. Bize göre, Kürdistan düzeyinde bu zorlu görevi yerine getirebilecek, işçi sınıfı ideolojisini kendine rehber edinmiş ve sorunların çözümünde bu ideolojinin yöntemlerini uygulayabilecek bir önderlik bu güne kadar yaratılabilmiş değildir. Ancak böylesi bir önderliğin yaratılması doğrultusunda, özellikle 70'li yıllardan günümüze kadar bazı çabaların gösterildiği de gerçektir. Ne var ki, gösterilen bu çabalar çok cılız kalmış ve devrimci önderliğin yaratılması sorunu da böylece günümüze kadar başarılammıştır. İçinde bulunulan durumda, Kürdistan'lı devrimci hareketlerin bu önderliği yaratabilmeleri ise zorlu çabaları gerektiriyor. Bu zorlukların üstesinden gelinebilir mi, gelinemez mi, bunu süreç kanıtlar. Gerçek, bu günkü koşullarda; Kürdistan Devrimci Hareketinin yukarıda saydığımız noktaları kısa bir dönemde yerine getirebilecek bir konumda olmadığıdır.

Kürdistan'da devrimci bir önderliğin (ML bir partinin) gerekliliğine değinmişken, bu günkü mevcut politik örgütlenmelerin bazı iddialarını da yanıtlamakta yarar vardır. Bu gün Kürdistan'da siyasi yelpazede yer alan hemen hemen bütün güçler kendilerini işçi sınıfı partisi veya ML gruplar olarak nitelendirmektedirler. Bundan da öte, bazı politik örgütler daha da ileriye giderek; kendilerinin tek doğru devrimci alternatif olduklarını ve Kürdistan'da devrimci bir önderliğin yaratılması doğrultusunda gösterilen çabaların gereksiz olduğunu; böylesi bir önderliğe ihtiyaç olduğunu iddia eden güçlerin yeni

arayışlar içine girmelerinin gereksiz olduğunu ve bu önderliğin Kürdistan'da var olduğunu belirterek, önderliği yaratma çabası içinde olan güçleri kendi saflarında örgütlenmeye davet etmektedirler. Ne var ki, yaşanan süreç durumun hiç te böyle olmadığını göstermektedir. Bu tür yapıların kendi iddialarını doğrulayabilecek durumda olmadıkları her olayda kendini kanıtlamıştır. Gerek teorik ve gerek pratik olarak, Kürdistan işçi sınıfının "yegane partileri" olmadıkları icraatlarında görülmüştür. Önemli olan da, birilerinin kendisini "işçi sınıfı partisi" veya o'nun "öncü gücü" veya "tek doğru devrimci alternatif" olarak sıfatlandırması değil, bunu hem ideolojik-siyasal alanda hem de pratikte kanıtlamasıdır.

Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimi'nin başarısı ve sosyalist devrimle tamamlanmasının birinci koşulu, yukarıda da belirttiğimiz gibi devrimci bir önderliğin yaratılması sorununa bağlıdır. Böylesi bir önderlik her şeyden önce, Kürdistan işçi sınıfı ve emekçi halkını örgütlemeyi esas almak zorundadır. Mücadeleyi bu sınıf ve tabakaların çıkarları doğrultusunda sürdürmek zorunda olan bu önderlik, diğer tüm noktaları bu ana halka üzerinde türevlendirmelidir. Kürdistan işçi sınıfı ve emekçi halkının çıkarlarını kendine temel edinmiş bir önderlik, uluslararası proleterya hareketinin ve dünya emekçi halklarının çıkarlarına ters düşmez. Aksine, parça-bütün ilişkilerini devrimci bir tarzda ele alacak olan bu önderlik; genel anlamda uluslararası proleterya hareketinin çıkarlarını kendi parçasında yürürlüğe koymak için savaştığı ve böylece dünya devrimci hareketinin gelişmesine kendi alanından önemli katkılarda bulunacaktır. Kürdistan devrimini, hiçbir ütopye kapılmaksızın kendi öz gücü temelinde örgütlemek zorunda olan bu önderlik, güçlendiği oranda uluslararası devrimci süreci oluşturan güçlerle dah iyi ilişkiler kurma olanağına da sahip olacaktır. Son belirttiğimiz nokta, yani öz güç temelinde örgütlenme sorunu, geçmişte olduğu gibi, bu gün de Kürdistan devrimci hareketinin en önemli sorunlarından biri durumundadır.

Her ülkede devrimci güçler kendi somutlarından hareket ederek ve bu somutun gerekleri doğrultusunda devrimlerini örgütlemek için yola koyulurlar. Devrimci önderlik kendi somutunda gündemleşen

Her devrimci önderlik kendi somutunda gündemleşen

sorunları çözmek ve görevlerini yerine getirmek zorundadır. Ülke-
deki devrimci potansiyeli toparlayıp, ortak hedefe yönlendirmek, ge-
niş halk kitlelerinin bilinçlendirilmelerini sağlayarak bunların here-
kete katılımlarını gerçekleştirmek, kuşkusuz devrimci önderliğin
başta gelen görevleri arasındadır. Bu bilinçlendirme sürecinde kendi
sorunlarının kaynaklarını da kavrayabilecek bir duruma gelecek olan
emekçi kitleler, bundan sonra kendi devrimlerinin de esas koruyucu-
su durumuna gelirler. Devrim sürecinde karşılaşılabilecek tüm zorluklara
göğüs gerer, her türlü iç ve dış abluka/tehlikeye karşı kendi devrim-
lerini "göz bebekleri gibi" korurlar. Zaten, devrim kazanımlarının
korunmasının tek güvencesi geniş emekçi yığınlar değil midir? O
halde, öz güç sorunu da, bir devrimin gerçekleştirilmesi sürecinde be-
lirleyici bir öge durumundadır. Kendi dinamizminden yoksun ve
öz güç sorununu devrimci anlamda özümleyememiş bir önderliğin
mücadeleyi başarıyla sonuçlandırması da zordur.

Öz güç ögesinin önemini kavramayıp, bunu yadırgayanlar emek-
çi yığınların yaratıcı güçleri konusunda da inançlı değildirler. Bunlar
aynı zamanda, devrimci hareketi kendi dinamizminden soyutlayıp,
o'nu pasifize eden ve nerden, nasıl geleceği belli olmayan bir "yard-
dım" beklentisi içinde olan, devrimlerinin gerçekleşmesini "tesa-
düflere" ve uluslararası konjoktürdeki değişimlere bırakan "kader-
ciler"dir. Bunların yaptıkları diğer bir olumsuzluk ta, enternasyona-
list dayanışmanın içini boşaltmaları ve bu yüce değeri fetişleştir-
rek, devrimci hareketin karşısına dikilmeleridir.

Yukarıda enternasyonal dayanışma ile ilgili bakış açımızı da ana
hatlarıyla belirtmeye çalıştık. Kürdistan Devrimci Hareketinin içinde
bulunduğu konum itibarıyla, önümüzdeki süreçte sık sık gündemleş-
cek olan bu soruna gerektiği zaman tekrardan döneceğiz.

Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin sınıfsal bileşimi gereği, bu devri-
me önderlik için çeşitli sınıf ve tabakalar önderlikte iddia sahibi-
dirler. Sorunu işçi sınıfı ve emekçi halkın kurtuluşu açısından ele
aldığımız zaman, ML anlamda devrimci bir önderliğin, Ulusal Kurtu-
luş Hareketinin bu özelliğini dikkate alması gerekir. Devrimin bi-
rinci aşamasında kitleleri Ulusal Kurtuluş için seferber etmeyi önüne

ilk hedef olarak koymuş olan böylesi bir önderlik, devrimin ikinci aşamasında demokratik değişimleri sağlayarak; devrimin kesintisiz bir şekilde sürdürülmesini ve bu aşamada iktidar sorununu işçi sınıfı ve emekçi halk katmanları yararına çözüme kavuşturmayı önüne koymalı ve çalışmalarını bu stratejik doğru üzerinde yükseltmelidir. Devrimin başarıyla sonuçlandırılması için belirttiğimiz bu nokta son derece önemlidir.

Bir devrimin başarıya ulaşması için gerekli olan tek şart, elbette ki, salt olarak öz güç sorunu ile sınırlı değildir. Devrimi öz güç temelinde örgütlemeyi başarabilmiş bir önderlik, devrimin uluslararası ittifaklarını da tespit etmek zorundadır. Dünya devrimci sürecini teşkil eden güçlerle ilişkilerini enternasyonalist temelde ve en üst düzeyde geliştirmek zorundadır. Devrimin uluslararası düzeydeki yandaşlarını tespit etmek ve bunlarla enternasyonalist dayanışma içinde olmak, iç dinamizm sorunu kadar belirleyici olmasa bile, devrimin gerçekleşmesi için büyük önem arz etmektedir.

Ancak bu arada belirtmek gerekir ki, günümüz koşullarında özellikle Ulusal Kurtuluş Hareketlerinde dış dinamizm çoğu hallerde belirleyicilik arz etmektedir. Dünya devrimci hareketinde genel olarak enternasyonalist dayanışma yerine pragmatik ilişkiler hüküm sürmektedir. Bu durum marksizm ve Leninizm'in evrensel kurallarına ters düşmekle birlikte, genelinde dünya devrimci hareketinin zaaflarından kaynaklanmaktadır. Genelde var olan ve proleterya enternasyonalizmi ile hiçbir şekilde bağdaşmayan bu zaaf Orta-doğu'da daha bariz bir şekilde kendini göstermektedir. Öyle ki, bağımsızlıkçı bir temelde, karşılıklı fayda ve içişlerine karışmama çerçevesinde politik bir hat izleyen devrimci hareketlerin, dünya devrimci hareketinin bu günkü zaaflarını paylaşmadıkları zamanlar diğer devrimci hareketlerle ilişkileri donduruluyor ve siyasi düzeyden ekonomik düzeye kadar her türlü abluka ile karşı karşıya bırakılıyorlar. Böylece bu hareketlerin de zor şartlar altında kalarak, genelin zaafına ortak olması adeta dayatılıyor. Hatta bazen öyle durumlar gündeme geliyor ki, bir Ulusal Kurtuluş Hareketinin tek ve yegane başarı şansı bile, o'nun

uluslararası ilerici hareketi değerlendirmesine ve o'nunla ilişkilerine dayanıyor. Pragmatik mantık düşüncede bir defa yer ettimi, bunun getireceği sonuç ta elbette ki, bağımlılık ilişkileri olur. Bu ilişki ise hareketi kemirir, bitirir. Uluslararası proleterya hareketine de zerre kadar faydası olmaz. Aksine, dünya devrimci hareketinin bu gün uyguladığı bu yanlış politika daha da güçlendirilir. Hastalığın kronikleşmesine katkıda bulunulur.

Kürdistan Devrimci Hareketi içinde yer alan politik örgütlerin bir çoğunda da yukarıda belirttiğimiz mantık hakimdir. Kuzey-Kürdistan'lı bu politik örgütler, sosyalizm adına hareket etmelerine rağmen, ML 'izmin evrensel doğrularını bir tarafa bırakıp; ittifaklar politikasında özellikle bu gün Orta-Doğu'daki ilerici güçler arasında egemen olan pragmatik yaklaşımı politikalarının mihenk taşı durumuna getirmişlerdir. İttifaklar sorununda baş gösteren bu zaaf, aynı zamanda mücadelenin diğer dilimlerinde de kendini göstermekte ve sonuçta Kürdistan Devriminin örgütlenmesinde soruna kadar dayanmaktadır. Bu anlayış, politika yapmayı dünya ilerici güçleriyle olan ilişkilerine bağımlı kılmakta ve ilişkilerini de pragmatizm temelinde yükseltmektedir. Kuzey-Kürdistan'daki bu anlayış, Kürdistan Devrimini öz güç temelinde örgütleyebilmenin zorluklarına katlanamayacağını da şimdiden ilan etmiş durumdadır. Ülke devriminin öz güç temelinde örgütlenmesinin çeşitli zorlukları olduğu ve çetin bir mücadeleyi gerektirdiği doğrudur. Ne var ki, bu mücadelenin üstesinden gelilemez veya ülke devriminin başarıya ulaşması için dost güçlerin "sihirli" yardımlarını beklemek diye bir kural da yoktur. Bahsettiğimiz türdeki sakat mantıklar; zor da olsa, sınıfsal konumlarına uygun düşmese de, bir gerçeği kavramak zorundadırlar: Kürdistan devriminin tek sorunu şu veya bu güç ile oluşturduğu veya oluşturacağı ilişki ve bunun düzeyi değildir. Kürdistan Devrimci Hareketi her şeyden önce kendi önderliğini yaratmak ve öz güç temelinde örgütlenmek zorundadır.

Konunun eksik kavranmaması için bir noktaya daha değinmekte yarar vardır. Yukarıdaki perspektiflerden soruna yaklaştığımız za-

man; Kürdistan'da devrimci mücadele sürecinde çözülmesi zorunlu olan ittifaklar sorununu göz ardı etmiyor veya bu sorunun kendiliğinden çözüleceği noktasından hareket etmiyoruz. Bunun aksine devrimin öz güç temelinde örgütlenmesini gerektiğini vurgularken, aynı zamanda kendi devrimimizin uluslararası devrimci hareket ile olan ilişkilerini de öz güç temelinde yükselteceğimizi söylüyoruz. Bunun gerekleri doğrultusunda hareket etmenin doğru bir yaklaşım olacağına inanıyoruz.

TÜRKİYE' DE ANTİ.FAŞİST MÜCADELE VE BİRLİK SORUNU (1)

**TÜRKİYE'DE ACİL GÖREV, DEVRİMCİ-DEMOKRATİK
GÜÇLERİN ANTİ-FAŞİST EYLEM BİRLİĞİNİ YARATMAKTIR.**

12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesinin üzerinden dört yıl geçti. Faşizme karşı mücadele ve birlik sorununda pratikte hala ciddidibir adım atılmış değildir. Gerçi, Türkiye ve Kürdistan'da birlikler yönünde pratikte bazı somut adımlar atıldı, program düzeyine çıkan ve kamuoyuna ilan edilen bazı örnekler görüldü. Örneğin, FKBDC, Beşli platform çalışmaları, Altılı platform (şimdi Sol Birlik) vb. saymak mümkündür. Ancak, bunlardan hiçbiri yığınları kucaklayan bir konuma ve alternatif bir güç haline gelememi.

Türkiye devrimci-demokratik güçlerinin içinde bulunduğu kaos devam ediyor. Devrimci hareketin genel manzarası, belirsizlik ve çözümsüzlüktür. Hareketlerin bildiri ve yayınlarında faşizmin halklarımız üzerindeki uygulamalarından dolu dolu bahsedilmekte, acil görevler sıralanmakta ve çeşitli programlar yayınlanmaktadır. Her vesile ile ardı ardına iktidardaki faşizme karşı mücadele ve birlik çağrıları yenilenmektedir. Herkes, iktidardaki kanlı yönetime karşı müca-

delenin vakit geçirilmeden yükseltilmesi gerektiğine inanıyor. Birliğin biçimi, düzeyi ve niteliği konusunda derin görüş ayrılıklarına rağmen Türkiye devrimci-demokratik güçlerinin birleştiği ortak payda; birlik yapma gerekliliği ve istemidir. Bu istem aynı zamanda emekçi halklarımızın da bir istemidir. Sol saflarda birlik konusunda yeterli düzeyde bir istem ve irade birliğinin olduğu söylenebilir.

Ancak, gerçek hayatta ve Türkiye devrimci hareketinin siyasal pratiğinde yaşanan durum bundan oldukça uzakta seyretmektedir. Türkiye devrimci hareketinin birlik sorunundaki (özünde genel niteliğindeki) paradoksu da zaten bu noktada yatmaktadır. Teoride başka, pratikte ise başka olmak, başka bir deyimle pratikte, sözlü ve yazılı olarak söylenenlerden farklı davranmak, Türkiye solunun genel özelliklerindedir.

Faşizme karşı birlik ve mücadele sorunu 12 Eylül öncesi dönemlerde kendini dayatan bir sorundu. 12 Eylül'den sonra ise, devrimci hareketin gündeminde tartışma götürmez acil bir sorun olarak yer almıştır. Faşistlerin her gün onlarca ilericiyi, yurtsever ve sosyalist insanı ve hatta sıradan vatandaşları okullarda, fabrika ve sokaklarda katlettikleri; faşizmin adım adım iktidara doğru yürüdüğü gün ve koşullarda, siyasi hareketler faşizme karşı birlik sorununda kuru çağrılarla yetiniyordu. O zaman da pratikte somut ve güven verici adımlar atılmadı. Tekelci burjuvazi, CİA'nın planları doğrultusunda adım adım sokak savaşını tırmandırıyordu. Faşist lider Alparslan Türkeş "sokaklara hakim olan, devlete de hakim olur" diyordu. Türkiye devrimci-demokratik hareketi iktidara doğru yürüyen faşizmin ayak seslerinin duyulduğu bir ortamda, önünü-görmeden bir kör döğüşü içindeydi. Yürütülen mücadele, bilhassa MHP ile girilen sokak çatışmaları, programlı bir anti-faşist mücadeleden uzaktı. Birçok siyasi güç MHP ve yan örgütleriyle girilen sokak çatışmalarını neredeyse eksiksiz bir anti-faşist mücadele olarak görüyorlardı.

12 Eylül 1980 gününün ilk saatlerinde faşist Türk ordusunun yönetime el koyması ile birlikte, MHP militanlarıyla girilen sokak savaşı da bitti. İşçi sınıfı ve emekçi halklarımız anti-faşist mücadelede program yoksunluğunun sonuçlarını, sakat anti-faşist mücadele anlayışlarının bedelini ve devrimci hareketin içine düştüğü hata ve

yanlısların ürünlerini 12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesiyle birlikte çıplak bir biçimde gördü. Türkiye devrimci hareketinin gerçeği açık bir biçimde ortaya çıktı. Emekçi halk yığınları faşist darbeye karşı ciddi bir tepki göstermediler. Faşist cunta ise, iktidara ciddi bir muhalefetle karşılaşmadan oturdu. Bunu faşist cuntanın şefleri ve onları iktidara getirenler dahi düşünemiyordu. Açıktır ki, faşizmin iktidar olması ve emekçi halklarımıza pervasızca saldırıları salt onun güçlü olmasından değildi. Her şeyden önemlisi devrimci hareketin örgütsüzlüğüdür. Onun rogramsızlığı ve çözümsüzlük içinde olmasıdır. Faşizm, devrimci hareketin hata ve zaaflarından, içine düştüğü çözümsüzlük ve yanlış anti-faşist mücadele anlayışından son derece yararlanmasını bildi.

Bu nedenle, Türkiye devrimci-demokratik hareketinin 12 Eylül sonrası dönemini ve günümüzde faşizme karşı birlik ve mücadele sorunlarını ortaya koyabilmek için, 12 Eylül öncesinin somut ve gerçekçi bir değerlendirilmesinin yapılması gerekir. Bu dönemde sınıf mücadelesinin geçtiği süreçleri gözden geçirmek, anti-faşist mücadelelenin yanlışlıklarını göz önüne sermek, anti-faşist güçlerin eylem birliğinin neden sağlanamadığı üzerinde durarak tüm bunlardan gerek-lidersleri çıkarmak gerekir.

12 EYLÜL ÖNCESİ DÖNEMDE FAŞİZME KARŞI MÜCADELE VE BİRLİK SORUNU

12 Eylül 1980'ne birden bire gelinmedi. 12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesini hazırlayan nedenler uzun bir sürecin ürünüdür. Bu süreci ekonomik, politik, toplumsal vb. yönleriyle tahlil etmek kapsamlı bir araştırmayı gerektirir. 12 Eylül askeri-faşist darbesiyle başlayan süreci ekonomik, sosyal, siyasal vb. yönleriyle geniş bir biçimde tahlil etmek, devrimci hareketin önünde duran görevlerden biridir. Faşizme karşı mücadele ve birlik sorunlarının çözümü, doğru ve başarılı bir mücadelenin yürütülmesi buna bağlıdır. Bu dönemde sınıf ilişki ve çelişkileri yeni bir görünüm kazanmış, sınıfsal güçler dengesi değişmiş ve sınıf mücadelesi yeni bir evreye girmiştir. Devrimci hareketin süreci bu özellikleriyle yakından tanınması ve buna göre bir mücadelenin yol, yöntem ve araçlarını tespit etmesi gerekir.

12 Eylül 1980, Türkiye siyasal tarihinde bir dönemin bittiği ve yeni bir dönemin başladığı bir tarihtir. O gün çok şey değişti. Türkiye yeni bir sürece girdi. Adım adım iç savaşa doğru gidilen ortamda o gün sınıf mücadelesi yeni bir aşamaya vardı. Bu yeni aşamada işbirlikçi Türk teknelci burjuvazisi, burjuva siyasal gericiliğinin uç noktası olan faşizme, devlet ve toplum üzerinde ortak ve rakip tanımaz bir egemenlik sistemine giden yolda, son adımını attı. Teknelci burjuvazi, emperyalizmin onay ve desteği ile Türk ordusuna yaptırdığı faşist bir darbe ile, burjuvazinin en son seçeneği olan faşizmi iktidara getirdi. Faşist darbenin amacı açıktı: teknelci burjuvazinin ekonomik ve siyasal bunalımı siyasi zora dayalı olarak çözmek, ekonomik bunalımın yükünü işçi sınıfı ve emekçi halkın sırtına bindirmek, Kürdistan Ulusal Demokratik Mücadelesi ile Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkının toplumsal muhalefetini bastırmak ve emperyalizmin bölgedeki çıkarlarını güvence altına almak.

Belirtmek gerekir ki, belli bir plan ve programla iktidara getirilen faşist cunta, bu hedefler doğrultusunda bu güne kadar önemli bir mesafe de almıştır.

Türkiye'de, 12 Mart 1971 askeri-faşist darbesiyle başlayan dönemde faşist hareket önemli bir gelişme ortamı buldu. Devrimci hareketin dağıtıldığı, toplumsal muhalefetin susturulduğu bir ortamda, faşistler kadrolaşma yönünde büyük olanaklara sahip oldular. Faşist hareketin birçok ileri kadrosu devlet kurumlarına sızdı, devletin anti-demokratik yapısı giderek pekiştirildi ve kurumlaşma yoluyla faşizmin devlet eliyle geliştirilmesi süreci başladı. Diğer yandan teknelci burjuvazi MHP ve ona bağlı faşist örgütlere el altından ekonomik ve siyasi destek sağlıyordu. İşbirlikçi Türk teknelci burjuvazisi aynı zamanda gelişen devrimci harekete karşı faşizmi alternatif bir güç olarak görmeye başlıyordu. 1970'li yılların ortalarından itibaren belli tekel çevreleri faşizm alternatifine doğru bilinçli bir yönelim içine girdiler. Faşizmin iktidarı için iki yol vardı: Sivil siyasi bir parti eliyle iktidar olmak; bu parti özellikle MHP olabilirdi. Askeri-faşist bir darbe ve/veya devlet bünyesinde faşist kurumlaşma yoluyla iktidar olmak. Teknelci burjuvazi birinci ve ikinci Milliyetçi Cephe'ler (MC) döneminde iki yolu da açık tuttu.

MC iktidarlarında faşizm hızla tırmanış içine girdi. Teknelci bur-

juvazi derinleşen ekonomik ve siyasi bunalımlarına normal yollar-
dan çözüm bulamıyordu. Faşizm tehlikesi her geçen gün kendini
dayatıyordu. Her gün ortalama 20 insan öldürülüyor, MHP ve yan ör-
gütleri sokak savaşını bilinçli olarak tırmandırıyordu. Yer yer devlet
güçleriyle birlikte saldırıyordu. Faşist hareketin temel taktiği; sokak
savaşında üstün gelmek ve bu yoldan devrimci muhalefeti sindirip,
toplumun büyük çoğunluğu üzerinde faşist bir egemenlik kurmak
biçimindeydi.

Faşizmin hızla tırmandığı bir ortamda Türkiye devrimci-demokra-
tik güçleri ne yapıyordu? Devrimci hareketin durumu neydi? O gün-
kü koşullarda kendini dayatan acil görevler nelerdi? ve ne yapıldı?

Devrimci hareketin o günkü koşullarda kendini ortamın akışına
terkettiğini söyleyebiliriz. Kendiliğindencilik harekete damgasını
vurmuştu. Kabul etmek gerekir ki, devrimciler bilhassa radikal sol
faşist saldırılara karşı kararlı bir biçimde cevap verebiliyordu. Her
gün onlarca devrimcinin hayatı pahasına tüm yanlış ve zaaflarına
rağmen anti-faşist direniş giderek geliyordu. Okullarda, fabrika ve
sokaklarda militan öğeler faşist saldırıları cesaretle göğüslüyordu.
Devrimci hareketin her şeye rağmen bu kararlı ve militanca anti-fa-
şist mücadeleye sahip çıkması ve onu yüceltmesi gerekir. Ancak, mi-
litan öğelerin birbirinden kopuk ve kendiliğindenci kararlı mücadele-
si faşizme karşı mücadelede tek başına yeterlidiğildir. Faşizme kar-
şı mücadele bir program sorunudur, bu mücadelenin başarıya ulaş-
ması ise, anti-faşist güçlerin ilkeli birliğine bağlıdır. Devrimci-de-
mokratik güçlerin başaramadıkları şey buydu. Yoksa bu güçler doğ-
ru veya yanlış çok şey yaptılar, büyük bir özveri gösterdiler.

Türkiye devrimci-demokratik güçlerinin faşizm, faşizme karşı
mücadele ve birlik sorunlarında ciddi hataları oldu. Burada bunları
uzun uzadıye ele alıp irdelemenin olanağı yok. Ancak, belli başlı ve
önemli hata ve yanlışlıklara değinmek gerekir. Belirtmek gerekir ki,
devrimci hareketin bu konulardaki yanlış ve hataları, onun genel
teori ve pratiğinden kaynaklanıyordu. Türkiye devrimci hareketi bir
bütünlük içinde değerlendirildiğinde; faşizm, faşizme karşı mü-
cadele ve birlik sorunlarındaki yanlışları daha iyi görülebilir.

Devrimci hareket, faşizmin Türkiye somutundaki gelişme biçimi
ve süreçlerini yeterince kavrayamıyordu. Faşizm üzerine tartışma-

lar daha ziyade teorik düzeyde kalıyordu. Ağırılıkta faşizm anlayışı klasik faşizm kavrayışına dayanıyordu. Günümüzde faşizmin aldığı yeni biçimler ve faşizmin her ülkede tarihi, iktisadi, sosyal, siyasal, dini, kültürel, ahlaki vb. faktörlere bağlı olarak ulusal bazı özellikler kazandığı gerçeği yeterince değerlendirilemiyordu. Faşizm ve anti-faşist mücadele önemli ölçüde MHP'ye karşı mücadelede, MHP' de somutlaştırılmıştı. Faşizmin MHP eliyle iktidara geleceği görüşü ağırlıktaydı. Bu nedenle tüm dikkatler ve okun sivri ucu MHP'ye yöneltiliyordu. Faşizme karşı mücadelenin taktikleri buna göre tespit edilmişti. Günlük propaganda ve ajitasyon çalışmalarının merkezinde yine MHP yatıyordu. Devlet ve onun kurumsal yapısı, bilhassa Türk ordusunun niteliği yeterince ve doğru bir temelde kavranamıyordu. Bu da, devletin niteliği ve ordunun rolünü gölgeliyor, bunları yığınlara kavratmanın önüne ciddi zorluklar çıkarıyordu. Devletin güvenlik güçlerine yer yer halkın gözünde olayları önlemeye çalışan "kardeş kavgasına engel olan" bir konum kazandırılmıştı. Oysa, işçi sınıfı, emekçi halk ve Kürt Ulusuna saldıran gerçekte bizzat devletin güvenlik güçleriydi.

Faşizm, bir devlet biçimidir, sıradan bir hükümet-iktidar değişikliği değildir. Gericici ve faşist hükümetler faşizmin yolunu döşeyebilir, gelişmesi için uygun bir zemin hazırlayabilir. Faşist nitelikli parti ve örgütler ise, faşizmin iktidar olmasında birer araçtır. Faşizme karşı mücadelede bunların rolü nedir, bunun bilinmesi gerekir. Faşizme karşı mücadelede ana hedef devletin kendisidir. Onun faşist niteliğidir. Devrimci hareket neredeyse MHP'yi faşizmin iktidarıyla özdeşleştiren bir saplantı içine giriyordu. Şüphesiz, sivil planda faşist hareketin görünen, en saldırgan ve belirginleşen temsilcisi (örgütü) MHP ve o'nun yan kuruluşlarıydı. Ancak, bilinçli olarak yaratılan o günkü kargaşa ortamında, tekeli burjuvazi hangi koldan son saldırısını başlatacağını göstermemeye özen gösteriyordu. Sol siyasal çevrelerin büyük çoğunluğu faşizmin MHP eliyle iktidara getirileceğini beklerken, Türk ordusu devreye sokuldu. MHP ve MC iktidarları konusunda yürütülen tahliller havada kaldı.

Burada kısada olsa Türk sol'unun Türk devleti ve ordusu konusundaki yanlış ve derin yanlışlarına değinmekte fayda vardır. Türk solu ve Türkiye devrimci hareketinin önemli bazı yanlışları buradan kay-

naklanıyor. İttifaklar, devrim, demokrasi, faşizm, faşizme karşı mücadele, birlikler sorunu vb. devrimci hareketin temel diğer bazı sorunlarının açıklığa kavuşturulması, hedef alınan devletin niteliğinin doğru tespit edilmesine bağlıdır. Türkiye'de devlet sorunu, kafa bulanıklığının en çok görüldüğü bir konudur. Devrimin ilk hedefi iktidarın ele geçirilmesi ve burjuva devletin (biçimi ne olursa olsun) zor yoluyla dağıtılmasıdır. Proleteryanın devrim anlayışıyla, her türden sapmanın sınırı buradadır.

Bilindiği gibi, Türkiye; Batı-Avrupa kapitalist ülkelerinin tanık olduğu türden bir burjuva demokratik devrim sürecini yaşamadı. Türk kapitalizmi kendi iç dinamikleri ile doğup gelişmedi. Türkiye batı kapitalizminin etkisi altında kapitalist ilişkiler sürecine girdi. Türk burjuvazisi işbirlikçi bir sınıf olarak doğdu. Feodalizmin tasviyesi ve diğer toplumsal dönüşümler devrimci yoldan olmadı. Kapitalizm evrimci bir yoldan (prusya tipi) egemenliğini kurdu. Feodalizmi tasviye etmesi gerekirken, onunla iç içe, yan yana ve işbirliği içinde gelişti. Batı toplumlarında feodalizmin tasviyesi ve demokratik dönüşümler burjuva demokratik devrimleri yoluyla olmuştur. Burjuvazi; serbest rekabet döneminde ekonomik alanda olduğu gibi, siyasi ve toplumsal planda da ileri, devrimci bir rol oynamıştır. Toplumun ve üretim güçlerinin gelişmesi önündeki engelleri kendisi ortadan kaldırmıştır. Siyasi ve toplumsal planda yeni, ilerici bir yapı kurmuştur. "Adalet, eşitlik ve özgürlük" sloganlarıyla burjuva hak ve özgürlükleri getirmiştir. İnsan hakları evrensel bildirgesiyle bunu uluslararası bir düzeye çıkarmıştır. Burjuvazinin bu yeni siyasi sistemi, "burjuva demokrasisi" olarak boy vermiştir.

Türkiye'de bu süreç yaşanmamıştır. Ekonomik ve toplumsal gelişme çelişkili, sancılı ve gecikmeli olarak gerçekleşmiştir. Burjuvazi ortaya çıkışıyla birlikte feodal toprak ağalarıyla işbirliğine girmiştir. Siyasi ve toplumsal yapı bu işbirliğine göre biçimlenmiş, devlet buna göre bir nitelik kazanmıştır. Burjuva demokratik hareket 1890'lı yılların sonunda ortaya çıkmıştır ki, o da siyasi planda ve son derece kısır bir muhteva ile. Jön Türkler ve onların devamı olan "İttihat ve Teraki Hareketi" bu akımın siyasi plandaki temsilcisi olarak ortaya çıkmıştır. Bu hareketin daha sonra nasıl ırkçı, Turancı bir nitelik

aldığı kısa bir zaman sonra ortaya çıkmıştır. Birinci emperyalist dünya savaşı ve işgal yıllarında burjuva ulusçuluğu hızla gelişti, anti-işgal bir muhtevada gelişen "ulusal kurtuluş hareketi" yıllarında yeni boyutlar kazandı ve yeni burjuva bir devletin doğuşuna kaynaklık etti. Anti-işgal bir temelde gelişen "ulusal kurtuluş hareketi" burjuva demokratik hareketin devamı olarak değerlendirildiğinde, bu hareketin sadece siyasal düzeyde kaldığını, demokratik bir muhteva kazanmadığını görüyoruz. Birinci dünya savaşının ardından Osmanlı İmparatorluğu dağıldı. O'nun temelleri üzerinde burjuva bir devlet olan TC. devleti ortaya çıktı.

"Ulusal kurtuluş hareketinin " abartıldığı gibi öyle anti-emperyalist derin bir niteliği yoktur, anti-feodal demokratik yanından ise, bahsedilemez. Adına "Ulusal kurtuluş hareketi" denen bu anti-işgal hareketi burjuva-feodal ve askerlerin katıldığı bir harekettir. Bu hareketin esas yönü işgali kırmak olmuştur. Kürdistan'da Gaziantep ve Urfa yörelerinde ise Fransız işgaline karşı yer yer gelişen hareket, esas olarak "çete savaşı" biçiminde ortaya çıkan kendiliğinden bir karşı koyma hareketidir. Kurulan yeni burjuva devlette ise, ticaret burjuvazisi nisbi olarak ağırlıktadır. TC., kurulduğu günden beri anti-demokratik bir temelde biçimlenmiştir. Kuruluşundan bu güne değin TC. devleti hiçbir dönem batı avrupa ülkelerindeki gibi burjuva demokratik bir devlet olmadı ve Türkiye'de gerçek anlamda hiçbir zaman burjuva demokrasisi yaşanmadı. Sınırlı ve nisbi burjuva demokratik ortamda zaman zaman bazı burjuva demokratik hak ve özgürlüklere müsaade edildiyse de, bunlar da her fırsatta sürekli olarak kırıldı. Türkiye'de işçi sınıfı ve emekçi halkın mücadelesi sonucu kazanılan birçok demokratik hak ya hiç hayata geçirilmedi veya dönemin iktidarlarının elinde kuşa çevrildi. Türk egemen sınıfları (burjuvazi) asla bir demokrasi geleneğine sahip olmadı. Onların, işçi sınıfı ve emekçi halka verdikleri ciddi demokratik haklardan bahsedilemez. Türk burjuvazisi ve egemen sınıfların Kürt ulusu ve diğer milli azınlıklar karşısındaki tavrı ise, en öz bir ifade ile tam bir "ulusal imha politikası" olmuştur. Sözüm ona "ulusal kurtuluş savaşı veren bir anti-emperyalist önderlik" aynı zamanda Kürt halkının haklı ulusal direnişini yüzbinlerce Kürt köylüsünün katliamıyla sonuçlanan bir barbarlıkla bastırmıştır.

Devam edecek.

KUZAY KÜRDİSTAN'DA İDEOLOJİK-POLİTİK VE ÖRGÜTSEL BİRLİK SORUNU VE BİR DÖNEMİN DEĞERLENDİRİLMESİ (1)

İdeolojik-politik ve örgütsel birlik ile çalışmalarımız üç yılı aşkın bir süredir devam ediyor. Söz konusu çalışmalarımız tümüyle olmasa bile, devrimci kamuoyu tarafından da bilinmektedir. Kuşkusuz, sözü edilen çalışmalarımızın bilinmeyen yönleri de vardır. Bu yazımızda üç yıllık çalışmanın ve sürdürülen pratik faaliyetlerin -bilinen ve bilinmeyen yönleri ile- geniş bir dökümünü vermeye çalıştık.

Şu anda devrimci kamuoyunun dikkatine sunulan bu yazı, esas itibarıyla gecikmiş olarak yayımlanıyor. Bu nedenle yazı değerlendirilirken, sorunun tartışıldığı dönem dikkate alınmalıdır; çünkü yazıda tartışılan konular, bir yıl ve daha öncesi dönemlere ait sorunları kapsamaktadır. Şüphesiz, bu sorunlar günümüzde de önemini koru-

yor. Hatta bir önceki döneme nazaran daha önem arzeden sorunlar da olabilir. Ancak, yine de her iki dönem dikkate alındığında iki dönem arasında sorunların çözümünde, özellikle yönetime ilişkin olarak önemli farklılıklar belirmiştir. En azından bu bizim açımızdan böyledir. Bu nedenle gerek soruna ve çözümüne ilişkin olsun, gerekse izlenecek yol, yöntem ve kullanılacak araçlar bakımından olsun, her iki dönemi ayırmak ve ikisini karıştırmamak gerekir.

İki dönem arasında ortaya çıkan en belirgin farklılıklar nelerdir? Hareket olarak, geçen dönem, devrimci hareketin toparlanmasını, ideolojik birlik temelinde, sosyalist-siyasal (güç) ve kadroların siyasi ve örgütsel birliğine bağlı olarak ele aldık. Çalışmalarımızın ağırlıklı noktası, sosyalist-siyasal güç ve kadroların birliğine, bunun için gereken adımların atılmasına yönelik oldu. Bu nedenle birlik çalışmalarında ideolojik sorunların tartışılabileceği bir platform, önerilerimizin başında yer aldı. İdeolojik-politik ve örgütsel birliğe hizmet edebilecek ve sosyalist-siyasal kadroları (örgütlü, örgüt dışı) yakınlaştırabilecek, onları ortak sorumluluk altına alabilecek ve uzun vadede onları kaynaştırabilecek, aynı zamanda Kürdistan devrimci hareketini toparlamada zemin olabilecek devrimci-demokratik bir birlik örneğinin, güç-eylem birliği vb. sunduğumuz öneriler arasındaydı.

Yine, Rizgarı ve tek tek bağımsız insanlar hariç, diğer siyasi örgütler tarafından rededilen konferans çağrımız da söz konusu edilen birlik için tarafımızdan sunulan ayrı bir öneriydi.

Kısacası, bize göre devrimci hareketin toparlanmasına zemin olabilecek yurtsever bir birlik; güç-eylem birliği, cephe, ya da devrimci-demokratik bir parti düzeyidir. Bu düzey geçen dönem itibarıyla, bir yönüyle de ideolojik-politik ve örgütsel birlik için hizmet görevini üstlenbildiği ölçüde tarafımızdan dikkate alınabilirdi. Bu nedenle anılan dönemde, (bizim açımızdan) sürecin merkezi görevi, yurtsever bir birlik oluşturmak değildi. İşçi sınıfının devrimci partisini yaratmaktı. Bu gün de çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının devrimci partisini yaratmak merkezi bir görevdir...

İçinde yaşadığımız bu dönemde ise durum daha farklı bir düzeyde seyrediyor. Hareket olarak bir önceki dönemde sorunla ilgili olarak son durum değerlendirmesini yaparken, kendi payımıza (önerici olma yönünden) süreci kapatmıştık. Ancak, yeni döneme girerken,

süreci başlatmanın sorumluluğunu bir kez daha omuzlarımıza yüklenmiş bir görev olarak değerlendiriyoruz. Hareket olarak yeni bir durumla karşı karşıyayız. Yeni perspektifler açmak, yeni önermelerde bulunmak ve yeni ama, pratik adımlar atmak, bütünüyle hareketimize yüklenmiş, hareketimizden istenen ve beklenen görevler ve sorumluluklardır.

Kürdistan devrimci hareketi (bu gün) birbiriyle kenetlenmiş ve a-deta iç içe geçmiş iki temel görevle karşı karşıtadır. Bu görevler:

a- Kürdistan'da çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının birliğine dayanan bir sınıf partisini oluşturma görevi.

b- Devrimci hareketi dağınıklıktan kurtarmak, o'nu derleyip toparlamak ve devrimci hareketi yurtsever, devrimci-demokratik bir program etrafında birleştirmek görevidir.

Ancak, bu gün acil olarak çözümlenmesi gereken sorun, parti sorunu değildir. Her şeyden önce bu sorun, yani parti sorunu, yaşadığımız süreçte, dağınık halde bulunan sosyalist-siyasal güç ve kadroların toparlanmasını ve onların örgütsel birliğini gerektirir. İdeolojik-politik birliği zorunlu kılar. Özellikle ideolojik birliğin hemen sağlanamayacağı, bunun bir süreci gerektirdiği, sosyalist-siyasal güç ve kadroların da siyasi bir program etrafında hemen örgütlenemeyeceği ortadadır. Aynı zamanda bu sorun, devrimci hareketin toparlanması ile de yakın bağlantılar içerisindedir. O halde, Kürdistan devrimci hareketinin dağınıklıktan kurtarılması, derlenip toparlanması, o'nun yurtsever, devrimci-demokratik bir program etrafında birleştirilmesi, en acil sorun olarak önümüze çıkmaktadır.

Hiç şüphesiz, acil olan bu sorunun asgari çözümü, devrimci hareketin bir bütün olarak toparlanmasını hızlandırabilir. O'nu girdiği kaostan kurtarabilir. Bir çözümsüzlük olarak beliren bazı sorunlara asgari düzeyde de olsa çözümler getirebilir. Alternatif olabilecek önermeleri maddi olarak orta yere serebilir; bunun için gereken adımları hızlandırabilir. En önemlisi de, işçi sınıfının devrimci partisi için zorunlu koşulları olgunlaştırabilir; çünkü böylesi bir düzey işçi sınıfı partisini temel harcını oluşturan sosyalist-siyasal kadroları daha bir yakınlaştırabilir.

Devrimci hareketin toparlanması, aynı zamanda ideolojik, politik ve örgütsel sorunların (bir bütün halinde) tartışılabilmesi için de bir

zemin olabilir. İdeolojik, politik ve örgütsel sorunlar bu dönemde daha rahat tartışılabilir. Böyle bir düzey, bu olanakları tanıyacaktı...

İşte Kürdistan devrimci pratiğinin, ideolojik, politik ve örgütsel birlik sorunu devrimci hareketin toparlanmasıyla ilgili olarak, sorunların çözümünde önümüze serdiği iki dönemin en belirgin farklılıkların bunlardır !

İşte, önümüzde duran görevler ve acilen çözümlenmesi gereken sorunlar bunlardır...

Kürdistan devrimci hareketinin tartışılan önemli sorunlarından biri de birlik sorunudur. Özellikle siyasi ve örgütsel birlik sorunu son iki yıllık dönemde tartışmaların odağında durdu. Şu veya bu güç, hareket, çevre ve eğilim hatta tek tek şahıslara kadar her kesim belirli oranda da olsa bu tartışmalara katıldı.

Kürdistan'da (genel olarak) çağdaş örgütlenme faaliyetleri 19. Y. yılın sonlarına doğru görüldü. 20. Y. yılın ilk yarısında, bir önceki döneme nazaran daha da yoğunlaştı ve bilinen birçok direnişin örgütlenmesinde somut olarak belirdi.

Kürdistan'da ilk parti örgütlenmesi 1946 yılında doğu-Kürdistan'da ortaya çıktı. İKDP'nin deneyimi, Kürdistan genelinde emperyalizme ve sömürgecilığe karşı, Ulusal Kurtuluşu başarmada çağdaş anlamda örgütlenmenin yakıcı bir sorun olduğunu ortaya koydu.

Kuzey-Kürdistan'da ise ilk parti deneyimi 1965 yılında görüldü. İKDP'ye bağlı, o'nun tüzük ve programını benimseyen Türkiye KDP de kendi özel koşullarının bir ürünü olmaktan çok, İKDP'nin insiyatifi ile oluşturulan bir parti örgütlenmesiydi...

Kuzey-Kürdistan'da genel olarak örgütlenme sorunu ile ilgili tartışmalar esas olarak 70'li yıllarda yoğunluk kazandı. Denilebilir ki, Kürdistan devrimci hareketinin mücadele tarihinde bu dönemin ayırt edici bir yanı, özel bir yeri vardır. Ancak şunu da belirtelim ki; bu tartışmalar, bu gün gerilere dönüp baktığımızda, bir yönüyle de Kürdistan'ın nesnel gerçeklerin esas alan devrimci hareketi kendi bütünü içerisinde gören bir anlayıştan uzaktı. Daha çok subjektif niyetlerden hareketle yola çıkılmış, esas olarak devşirilmiş ve ağırlıklı olarak ta Kürdistan'ın somut gerçekliğinden çok uzaklarda seyreden teorik tartışmalar biçiminde somutlaştı. Bu dönemin en belirgin özelliklerinden biri de Marksizm-Leninizmin bir önceki dönemle kı-

yasla tartışmalarda ciddi bir yer işgal etmesidir. Marksist-Leninist klasiklerin önemli bir bölümü bu dönemde en fazla okunan ve tartışmalarda temel alınan materyaller olarak orta yere kondu, değer buldu... Bu dönemin en olumlu yanlarından biri de budur.

Ancak, büyük ölçüde doğmatik bir tarzda algılanan bu teorik tezler, kuzey-Kürdistan pratiğinde belirsiz bazı formülasyonlara dönüştü, kısır bir döngüye yol açtı.

Kürdistan devrimci hareketi, bu doğmalar yığını, soyut bazı formülasyonlarla çepeçevre sarıldı. Türk solunun 60 yıllık kötü geleneği 70'li yılların bitiminde, sancısını daha uzun yıllar hissettirecek yeni bir hastalık olarak Kürdistan devrimci hareketinin hayat damarlarına sızdı. Hem de kötü bir şekilde... Öyle ki, Türk solunun pratik yaşamın birçok alanında yenik düşen, geri tepen teorik karmaşası tam da karikatürize edilmiş haliyle Kürdistan'a aktarıldı; ideolojisi, politikası ve örgütlenme anlayışıyla...

Kürdistan devrimci hareketi Türk solundan kapıldığı ve varlığını tehdit eden bu kronikleşmiş hastalığı henüz teşhis etme fırsatını elde etmeden 12 Eylül 1980 askeri-faşist darbenin kanlı balyozuyla karşı karşıya kaldı. Darbe, Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketinin var olan sorunlarına yenisini ekledi. Darbe sonrası dönem ise, devrimci hareket açısından tam bir yenilgidir ve devrimci hareketin mülteci bir harekete dönüşmesinin başlangıcı olarak kabul edilmelidir.

Büyük oranda gıdasını Kemalizm'den alan ve ezen ulus şövenizminin tesirinden henüz tümüyle arınmamış bir halde bulunan Türkiye devrimci hareketi, askeri-faşist darbeyi büyük bir panikle -kimileri de alttan alta alkışlayarak- karşıladı. Hiç bir direniş gösteremedi. Boyutlanmış potansiyelin dağıtılması ve faşizmin kök salmasında Türkiye devrimci hareketinin bu sakat anlayışının önemli bir payı vardır.

Türk solunun 60 yıllık kötü mirası, uzlaşma ve yer yer teslimiyet temelinde geliştirdiği bu sakat mantığı, darbe sonrası dönemde daha bariz bir şekilde ortaya serildi. Bu döneme kadar ağırlıklı olarak Türk solunun dışlı çarkına takılıp sıkışan ve bir ağ gibi örülmüş barikatından kurtulamayan Kürdistan devrimci hareketi de, Türkiye devrimci hareketinin akıbetinden kurtulamadı. Halk kitlelerine ve mevcut potansiyele sahip çıkıp, o'nu toparlayacağına, direnişi ve

Ulusal Kurtuluş eylemini örgütleyeciğine kaçmayı tercih etti. Alanları terk etti. Seçenekleri arasında mültecilik birinci sırada yer aldı ve kurtuluşu halka rağmen göç etmede aradı.

Devrimci hareketin bu dramatik tablosu esas itibarıyla beklenen bir durumdu. Bu nedenle yadırganacak gibi değildir. Çünkü, devrimci hareket büyük oranda bir gençlik ve küçük-burjuva hareketiydi. Bu sınırı aşamadı. O, bücür haliyle de halk kitlelerini örgütleme, harekete geçirme, hele hele devrime (Ulusal Bağımsızlığa) yönelme gibi son derece önemli ve ağır bir sorunu gündemleştirme olanaksızdı. Denilebilir ki, devrimci hareketin yenilgisi o'nun gerek teorik ve gerekse pratik olarak girdiği kendi çözümsüzlüğünün ve açmazının bir ifadesidir. Yenilgi her yönüyle kendi yenilgisidir.

Devrimci hareketin Orta-Doğu pratiği ise, adeta hazin bir tablodur. Bölgede "kuzu misali aç kurtlar arasına düşen" Kürdistan devrimci hareketi, kısa sürede ve daha ne olup bittiğini anlayamadan, çok farklı ama hiç te alışık olmadığı, kendisine oldukça yabancı bir dünyanın çemberinde sıkışıp kaldı. O saf ve temiz, ilkelerine -tam da bir devrimciye yaraşır tarzda!- son derece bağlı devrimci hareketimiz feleğin her tür çemberinden geçmiş, politikayı yalan üzerine inşa edilmiş bir kurum olarak değerlendiren, pragmatizmi kendi felsefelerinin temel taşları arasına yerleştiren "benden sonra tufan" anlayışıyla hareket eden bir ilericiler ucubesi karşısında kısa, hem de çok kısa bir sürede, nereden geldiği pek belirsiz -gerçekte ise belirsizlik söz konusu değildir- darbelerle hemen sersemleşti. Enternasyonalizm adına devrimci hareket satılık bir mal gibi pazarlandı.

Birçok siyasi hareket bünyesinde görüş ayrılıkları, (bazen birkaç saat zarfında) yeni bir görüş ve birkaç gün zarfında da onar sayfa-lık yazılar ortaya çıkabiliyordu...) kopmalar, bunalım ve daha birçok sorun bu dönemde daha belirgin bir haldı. Ve bu dönem, aynı zamanda devrimci hareketin dağılmasıyla -bütünüyle olmasa bile- yüz yüze kaldığı bir dönemdir.

Orta-Doğu pratiği devrimci hareketin kişiliği üzerinde de önemli ölçüde rol oynadı. Özel olarak hareketin kişiliğinin silinmesi yönünde yoğun çabalar sarfedildi. Devrimci hareket, bağımlılaştırmak ve bu temelde eldeki tüm araçlar kullanılarak uşaklaştırılmak istendi. Devrimci hareket gittikçe daralan bir çemberin sınırları içinde sıkı-

şıp kalmıştı; ya tümünden teslim olacaktı, ya da her şeye rağmen direnecekti, çemberi yırtacak, kendisini, süreci ve güçleri yeni baştan değerlendirecekti...

Devrimci hareket bünyesinde yer alan değişik eğilimdeki siyasal güçler, farklı yönde tercihlerini kullandılar. Kuşkusuz, devrimci hareketin bu olumsuz tablosu, bütünüyle hareketin kendi güçsüzlüğü, çocukluğu, bölünmüşlüğü ve her şeyden daha önemlisi örgütsüzlüğünün bir ifadesiydi.

Bunalımın her geçen gün devrimci hareketi kemirdiği, o'nu dağılmaya doğru götürdüğü böylesine kritik bir dönemde; hareket toparlanacağına, eksikliklerini, hata ve yanlışlıklarını zaaflarıyla birlikte değerlendireceğine, ülkeye dönüşü daha kısa bir süreye programlaştıracağına (kuşkusuz bu yönde çabalayan hareketler olmuştur. Diğer bazı siyasal hareketler de; kişiliksiz ve bağımlılık temelinde yeni bir dönemi aralama gibi son derece tehlikeli bir yöne doğru eğilim göstermişlerdir) adeta bütün bunlara karşıt işlerle uğraştı. Geçmişin kötü alışkanlıklarına yenilerini de ekleyerek kısır bir döngüde devinip durdu. Önünü göremez, süreci değerlendiremez oldu.

Hiç şüphesiz, devrimci hareketin kendisi bilinçli bir tarzda böylesi olumsuzluklara neden olmamıştır. Ne var ki, varlığını tehdit eden devşirilmiş sakat mantık, nesnel olarak böyle bir sürece adım atmada belirgin bir rol oynamıştır. Ancak, bilinçli bir eylemin de yaratılan bu zeminde yeni hastalıkların üremesinde rol aldığı, bunu bir görev adettiği de ayrı ama önemle üzerinde durulması gereken bir gerçektir.

O halde ne yapılmalıydı? Devrimci hareket, öncelikle kendisini geçmişiyile birlikte ele alıp, yeniden gözden geçirmeli, kendini ve süreci yeni bir değerlendirmeye tabi tutmalıydı. Teori ve pratiği ile; politikası ve örgütlenme anlayışıyla...Böylesine bir eylem devrimci hareket için bir çıkış yolu, gelecek için de bir başlangıç sayılabilir. İkinci adım olarak ta, merkezinde sosyalist-siyasal güç ve kadroların birliği sorununun yer aldığı ve devrimci hareketin sorunlarının tartışılabileceği bir platform yaratılmalıydı. Diğer yandan da Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini hedefleyen Ulusal Demokratik güçleri bağımsızlıkçı bir çizgide örgütlemeyi hedeflemeliydi...

Devrimci hareket yenik bir durumdaydı ve bazı siyasi hareketler dağılmaya yüz yüze kalmışlardı. Kürdistan devrimini omuzlayabilecek güçlü bir yapılanmaya, işçi sınıfı ve halka dayalı yeni bir harekete gereksinim vardı. Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimini örgütleyecek, o'nu başarıya ulaştıracak; sömürgecileri, güçlü destekleyicilerini ve onların yerli işbirlikçilerini alt edebilecek, sosyalizmi hedefleyecek örgütlü, önder bir müfreze gereksinim vardı. Kürdistan devriminin temel sorunu buydu. Kürdistan devrimci hareketinin bu gün de en başta gelen sorunu devrimci siyasal bir önderliğe olan gereksinimidir. Böylesine bir önderlik oluşturulmadan, Ulusal Kurtuluş hareketini örgütleyip bir bütün halinde halk yığınları seferber edilmeden ne sömürgecilik ortadan kalkabilir ve ne de Kürt halkının yüz yıllardır çektiği bunca acıları son bulur. Ve de bu olmadan devam edegelen baskı, zulüm, sömürü, işkence ve her türden barbarlığın kesilemez.

Bu gün tarihsel önemi büyük olan bir dönemden geçiyoruz ve tarih, bu süreçte; Kürdistan Ulusal Kurtuluşçu güçlerine, Devrimci siyasal önderliklerine büyük görevler, ciddi sorumluluklar yüklemiştir. Bu görev ve sorumluluklar; yukarıda belirttiğimiz gibi işçi sınıfı partisini yaratma, Kürdistan Devrimci Hareketini toplama ve Ulusal Kurtuluş eylemini örgütleme görev ve sorumluluklarıdır. Son derece modern bir tarzda örgütlenmiş bulunan düşman güçlere karşı, halk güçlerini çağın gereklerine uygun olarak örgütlü güçler haline getirilmeden, o'nu kendi devrimci silahına, devrimci siyasal bir önderliğe kavuşturmadan ve bir bütün halinde tek bir yumruk gibi harekete geçirilmeden kurtuluş şansı hemen hemen yoktur.

O hal de öncelikle, ülke, bölge ve dünya ölçüsünde olayları ve gelişmeleri kıvrak bir şekilde algılayıp yorumlayabilen, ani gelişmeler karşısında tavır takınabilen yandaş, karşı ve ara güçleri doğru tahlil edip, ilişkilerini devrimci ve bağımsızlıkçı bir temelde geliştirebilen ve her şeyden önemlisi ülkenin nesnel koşullarını çok iyi değerlendiren, devrimci hareketi yönlendirmede dinamik davranabilen devrimci-siyasal bir önderliğe yönelmek gerekir. Çünkü Kürdistan'ın içinde yer aldığı bölge o kadar hassas ve sahip olduğu çelişkiler de o denli kompleks bir tarzdadır ki, her alanda çok güçlü olmayı zorunlu kalmaktadır. Kürdistan ise, bu son derece hassas ve çelişkilerin

grift bir şekilde yoğunlaştığı bu bölgenin hayat damarlarını oluşturmaktadır.

Dış dinamiklerin yer yer belirleyici fonksiyonlara büründüğü günümüzde olaylara maddi olarak yaklaşmak gerekir. İyi niyetlerle sorunların çözülemeyeceği açıktır. Açık olan bir durum daha var ki; Orta-Doğu en kritik dönemlerinden birini yaşıyor. Bölge bir bütün olarak sıcak bir ortamın eşiğindedir. Kürdistan ise, her an geniş bir alana yayılabilecek bu ateş çemberinin ve savaş bulutlarının gittikçe yoğunlaştığı bu alanın merkezi bir yerinde duruyor.

Gelişmelerin odağında ve karşıt güçlerin muhatapı durumunda; biliyoruz ki Kürdistan, bölge düzeyinde yapılan hesapların önemli bir bölümünü oluşturuyor. Ne var ki, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi kendi eylemine sahip çıkacak kadar örgütlü değildir. Değişik güçlerin yedeği olma özelliği henüz ağırlıktadır. Bu nedenle ve bu dağınıklığın da devam etmesi halinde sadece geçmişte olduğu gibi - tehdit unsuru olarak değer görebilecektir.

Bölgesel planda her an alt-üst oluşa gebe olan bu sıcak ve sancılı dönemin neler getirebileceğini şimdiden kestirmek olanaksızdır. Ancak ani bir boşluğun doğabileceği hiç te küçümsenecek bir olasılık değildir. Vaki boşluğun tezahüründe ise, ondan azami ölçüde yararlanmak devrimci, örgütlü güçlerin görevidir. Böylesi dönemler, her zaman yaşanmayan istisnai önemde dönemlerdir. Böylesi dönemler, tarihsel yönden değerlendirmeye sunulan fırsatlardır. Ancak tarihsel fırsatları değerlendirilmesi de örgütlü güçlerin görevidir. Kürdistan Devrimci hareketi bu kadar ciddi bir sürecin yaşandığı bir bölgede bulunmasından ötürü de, zaman kayıp etmeksizin örgütlenmek zorundadır. Ama nasıl ?

Pratik kanıtladı ki; mevcut anlayışlarla ve bu anlayışların bir ürünü olan yapılanmalarla yol almanın, Ulusal Kurtuluş Mücadelesini örgütlemenin ve bağımsızlık temelinde direnmenin olanakları yok. O halde yeni bir düzeye, işçi sınıfı partisini hedefleyen devrimci temelde yeni bir alternatif; son aşamasında grup düzeyini dıştalan, o'nu paramparça eden ama, ilk adım olarak Ulusal Kurtuluş eylemini örgütleme görevini esas alan yeni bir alternatif yönelmek gerekir.

K.U.K 1. KONFERANSI VE YENİ PERSPEKTİFLER

12 Eylül 1980 sömürgeci, askeri-faşist darbesinden yaklaşık bir yıl sonra çok ağır koşullar altında K.U.K 1. konferansı toplandı. Konferansta; darbe öncesi ve sonrası dönemler ve bu dönemlere damgasını vuran siyasal gelişmeler tartışıldı. K.U.K siyasi hareketi geçmişine ile birlikte -bütün yönleri ile- yeniden değerlendirildi...

Konferans, Kürdistan devrimci hareketinin yeni bir sürece adımını attığını, böylesi bir süreçte mevcut yapılanmalarla müdahalenin yapılamayacağını ve girilen yeni ama bunalımlı dönemden, ancak güçlü bir alternatifin oluşturulmasıyla çıkılabileceğini, bu nedenle de pratik bir adım olarak partiyi (T-KDP) fesh ettiğini ilan etti. T-KDP'nin feshi, gerek K.U.K hareketinin ve gerekse Kürdistan devrimci hareketinin tarihinde önemli yeri olan bir karar ve üzerinde durulması gereken son derece ciddi bir gelişmeydi.

K.U.K 1. Konferansının T-KDP'yi fesh etme kararı ve gerekçesi gayet net ve açıktı. Yaşanan bunalım; hafifleme bir yana, aksine her geçen gün biraz daha ağırlığını ve sancısını hissettiriyordu. Devrimci hareket çok ağır koşullarda yol almak zorundaydı. Sürece müdahale edebilecek güçlü bir örgütsel yapılanma ise henüz ortada yoktu. Kuşkusuz güçlü bir yapılanma her şeyden önce kadroların birliği ile yakından ilgiliydi. Oysa kadrolar oldukça dağınık bir haldeydi. Mevcut örgütlenmeler ise, bırakınız kadroları birleştirmeyi, onları daha da dağıtacak sekter bir tutum içerisindeydiler. Bu yönüyle de denilebilir ki, bu örgütler sürecin önünde engel birer kurum haline dönüşmüşler, adeta bu görevle yükümlü olmuşlardı ! İşte K.U.K 1. Konferansının T-KDP'yi fesh etme kararı, bir yönüyle de dağınık halde bulunan sosyalist kadroları toparlamayı hedefleyen ve bunların birliği temelinde devrimci bir alternatifin gerekliliği ve zorunluluğunu iletken bir mesajdı. Kaldı ki; T-KDP zaten sürecini doldurmuş ve isminden başka herhangi bir fonksiyonu kalmamıştı.

Konferans partiyi fesh ederken, önerdiği alternatif gücün hemen oluşamayacağını, bunun bir süreci kapsayacağını da çok iyi biliyordu. Ve bu süreçte ağırlıklı olarak sorumluluğun K.U.K hareketine yükleneceğinin de farkındaydı. Bu nedenle hareket olarak bu den-

Kub. hareketi çekim merkezini?

li ağır sorumluluk gerektiren Kürdistan devrimci hareketinin bu yakıcı sorununda, son derece duyarlı olmamız gerekiyordu.

Bu anlamda merkezinde işçi sınıfının partisini yaratma görevi yatan yeni bir süreci (partileşme sürecini) başlatmak bir yönüyle de bize yüklenmiş bir görevdi.

Hareketimiz, K.U.K 1. Konferansının yeni devrimci perspektifleri sunan bu tarihi kararı doğrultusunda geçen üç yıl zarfında önemli ve ciddi adımlar attı. Bu merkezi görev doğrultusunda, içte ve dışta, daha ileride detaylı olarak anlatacağımız çizilen bir çerçeve doğrultusunda pratik bazı çalışmalara girdi.

Üç yıl boyunca Kürdistan devrimci hareketinin toparlanabilmesi ve devrimci bir önderliğe kavuşabilmesi için sürdürdüğümüz çalışmalar, kanımızca devrimci kamuoyu tarafından çok yakından bilinen, takip edilen ve ilgi ile -kimilerince de telaşla- izlenen çalışmalardır. Bu süreçte, gerek soruna yaklaşımda olsun ve gerekse çözümlenmeye yönelik yönde olsun, birçok alternatif sunduk ve değişik yöntemler üzerinde de durduk. Görüş belirledik ve sürekli önerici olduk...

Partileşme süreci Kürdistan devrimci hareketine yeni bir nitelik kazandıracaktır. Bu nedenle de üzerinde ciddiyetle durulması gereken bir süreçtir. Partileşme sorununu ele alan Konferans ve daha sonra da MK'miz, sorunun sadece K.U.K ile sınırlı bir sorun olmadığını, bu sorunun doğrudan doğruya başta sosyalist siyasal kadrolar olmak üzere, Kürdistan devrimci hareketinin tümünü ilgilendiren bir sorun olduğunu, bu nedenle de bütün boyutları ile ele alınıp öyle değerlendirilmesi gerektiğini ısrarla belirtmiş, bunu her vesileyle devrimci kamuoyuna iletme görevini göstermiştir.

PARTİLEŞME SORUNUNDA ÜÇ ALTERNATİF

K.U.K. 1. Konferansında işçi sınıfı partisi ve partileşme süreci sorununda yapılan tespitler daha sonra MK'miz tarafından geliştirilerek daha somut bir hale getirildi. İçinden geçtiğimiz süreçte parti sorununda zayıf birer olasılık ta olsa üç alternatifin veya üç yolun varlığı üzerinde durdu. MK'miz anılan süreçte parti sorununda önümüze çıkabilecek üç olası alternatifi şöyle somutlaştırdı:

BİRİNCİ ALTERNATİF:

1- Dışımızda uğruna mücadele ettiğimiz ilkeleri programlaştıran ve Kürdistan gerçekliğinde anlayış birliği sağlayabileceğimiz, devrimde alternatif olabilecek bir işçi sınıfı partisinin ortaya çıkması, alternatifi idi.

Böyle bir alternatifin belirmesi halinde, hareket olarak sorunu her boyutuyla görüşmeye, tartışmaya ve birlikte adım atmaya hazır olacaktık. Daha doğrusu bu partiye bizzat katılacaktık. Bu yönden K.U.K 1. Konferansının bağlayıcı kararlarına sahiptik. Ne var ki, Konferansımızdan bu yana üç yıl gibi önemli bir zaman kesiti geride kalmasına rağmen, böyle bir alternatif ortaya çıkmadı. Bu durumda daha uzun bir dönem çıkacağı da benzemiyor. Önümüzdeki süreç ise, artık daha belirgin bir halde ayrışmalar süreci olacağı benziyor. Tercihler bu doğrultuda ve farklı düşünceler temelinde yoğunlaşacaktır...

İKİNCİ ALTERNATİF:

Kürdistan'da (kuzey) çeşitli Milliyetlerden işçi sınıfının birliğini esas alan bir sınıf partisinin oluşturulması çalışmalarına katılabilecek sosyalist-siyasal güçlerle ortak bir platform oluşturmak ve bu platformda ideolojik-politik ve örgütsel sorunlarımızı tartışmak:

Hareket olarak bu yöndeki çalışmalarımız üç yıllık (ağırlıklı olarak son iki yıl) bir süreci kapsar. Konuya ilişkin olarak anılan süreçte gerek teorik olarak soruna bakış açımız, gerek somut-pratik önerilerimiz ve attığımız pratik adımlar, gerekse dışımızdaki diğer parti, grup, hareket ya da tek tek bağımsızlaşan fertlere kadar değişik güç ve eğilimlerin soruna yaklaşımları ve bu yöndeki tavırlarına değinmeden evvel, Konferans sonrası dönemde hareketimiz bünyesinde cereyan eden gelişmelere kısa bir göz atmamız gerekiyor.

12 Eylül 2980 askeri-faşist darbesi K.U.K siyasi hareketini de hazırlıksız yakaladı. Sorunlarına yenilerini ekledi ve hareket bünyesinde yeni bunalımların tezahüründe önemli ölçüde rola oynadı. Darba sonrası dönemde ve özellikle de mültecilik koşullarında yeni sorunlarla karşı karşıya kaldı. Bu yeni sorunların bir kısmı da, önemli ölçüde dış dürtülerin bir ürünü olarak boy verdi. K.U.K 1.Konferansının ideolojik-politik ve örgütsel birlik veya parti sorununa ilişkin kararının, konferans sonrası dönemde bir yıl gibi hiç te kısa sa-

ılamayacak bir zaman diliminde hayata geçirilemeyişinin nedeni hareket bünyesindeki sorunların varlığı ve bu sorunların engel teşkil

etmesiydi.

K.U.K-MK konferanstan bir yıl sonra ve ancak çok zor şartlarda toplanabildi. Yaşanan sürece ve geleceğe ilişkin önemli tespitlerde bulundu. Gerek ülkeye yönelik, gerekse ülke dışında örgütsel çalışmayla ilgili olarak ta yeni ama koşullara uygun perspektifler üzerinde durdu.

Bunların yanısıra birçok konuda (kısa ve uzun vadeli) ayrı ayrı kararlar aldı. Alınan kararların en önemlilerinden birisi de, şüphesiz merkezi görevin tespiti doğrultusundaki karardır. Bu karar "XEBAT özel sayısında" şöyle formüle edilmiştir. "Günümüzde (kuzey-Kürdistan'da) merkezi görev ideolojik-politik birlik temelinde örgütsel birlik oluşturmaktır".

MK'mizin aldığı bu son derece önemli ve sürece denk düşen kararı toplantının hemen akabinde diğer kararlarla birlikte 'XEBAT, Ji bo Rizgariya Kurdistan' Özel Ek 5. sayısında çok özlü bir biçimde kitlelere yansıtıldı, tartışmaya sunuldu.

Kuşkusuz, doğru tespitlerde bulunmak, bunları açıklamak ve kitleler nezdinde tartışmak, sorunun çözümünde yeterli değildir. Bunun pratiğe yansıtılması, pratikte işler hale sokulması, daha da önemlisi pratikte sınanması gerekir. Çünkü, teori, pratikle bir bütündür. Pratikte işlerlik kazanmayan, onun canlı dinamikleri tarafından kabul görmeyen, hatta red edilen bir teori ya da herhangi bir tespitin hiç, ama hiç te değeri yoktur. Bu nedenle MK'mizin aldığı kararların da ne ölçüde sürece denk düşen doğru kararlar olduğu, pratik yaşamın mihenk taşında sınanacaktı, görülecekti...

Ancak sorun, pratikte de hemen çözümlenebilecek gibi değildi. Zamana gereksinim vardı. Çünkü ideolojik-politik ve örgütsel anlamda oldukça farklı görüşlere sahip ve yıllardır belirli bir yapılanmada şekillenmiş bulunan insanlarımızı yan yana getirmek ortak bir sorumluluk altına almak ve onları ideolojik birlik temelinde bir tek bü-tünde (partide) kaynaştırıp, bütünleştirmek hiç te zannedildiği kadar kolay değildi. Üstelik birlikler yönünden, hele hele siyasi ve örgüt-

sel birlik yönünden denilebilir ki, Kürdistan devrimci hareketinin hiç birdeneyimi yoktu. Konuya ilişkin zengin bir mirasa da sahip değildik. Bu nedenle öncelikle sorunların tartışılacağı bir platforma ihtiyaç vardı. Bu nedenle de önerilerimizin başında öncelikle böylesi bir platform geliyordu. Önerdiğimiz platform ise, sadece belirli bir program çerçevesinde bağlayıcı hükümlerle sınırları tespit edilmiş bir tartışma platformuydu. Platforma katılabilecek güçler, anılan program çerçevesinde çalışmalarını sürdürecektlerdi. Programda belirtilecek olan sürenin bitiminde ise, ayrılık ve birlik noktaları kuşkusuz daha netleşecek ve tercihlerin bu netleşmiş görüşlerde yoğunlaşması da, böylelikle daha da kolaylaşacaktı.

Ayrıca tartışmalarda yöneme ilişkin olarak ta somut-pratik önerilerimiz vardı. Kuşkusuz dışımızdaki güçlerin de yöneme ilişkin farklı görüşleri ve somut önerileri söz konusu olabilirdi. Biz esas olarak farklı önerilerin de olabileceğini hesaplayarak yöneme ve esasa ilişkin bütün önerilerin tartışılması ve en uygun olanının saptanmasından yanaydık. Yöneme ilişkin anılan pratik önerilerimizi iki noktada somtlaştırdık. Bize göre her iki öneriden herhangi biri veya ikisi birden tartışmaya zemin olabilirdi.

Önerilerimiz :

a-Ulusal Demokratik güçlerin tartışmalara fiilen katılabilecekleri ortak bir gazetede ideolojik-siyasal sorunları açık bir biçimde tartışmak.

b- Soruna ilişkin olarak tartışmaya katılacak güçlerin ortak ve eşit katılımı ile oluşturulacak bir komisyonun uygun bir sürede ve belli bir program çerçevesinde sorunları tartışması.

Yukarıda özetlenmiş bir halde bulunan takip edilecek yol ve yöneme ilişkin önerilerimiz, Kürdistan Ulusal Demokratik güçlerine en geniş açılımı ile birlikte götürüldü. Şu anda bu kısa yazımızda bu konuda tekrar bir geniş açılıma gerek olmadığı kanısındayız. Ancak, gerektiğinde detayları ile birlikte en geniş bir açılım da yapılabilir. Bu yazıda, bu güne kadar ideolojik-politik ve örgütsel birlik sorununda kendilerine önerilerde bulunduğumuz ve ikili görüşmeler yoluyla sorunları tartıştığımız siyasi örgüt ve güçlerin ve hatta tek tek "bağsız" fertlerin görüş ve önerilerini olduğu gibi sunmaya gayret edeceğimiz.

Nitekim bu yazımızda siyasi hareketlerin ve "bağımsızlaşan" fertlerin konuya ilişkin görüşlerini da oldukça kısa ve özetlenmiş bir halde sunmaya son derece özen gösterdik. Şayet anılan güçlerin konuya ilişkin görüşlerinde kapalı bazı durumlar söz konusu olur, ya da itirazlar gündemleşirse, onlarla her düzeyde tartışabiliriz. Bu nedenle gerek okuyucuların, gerekse isimlerini zikredeceğimiz siyasi hareket, grup ya da partilerin bir bütün olarak devrimci kamu oyununun, soruna ilişkin olarak son derece duyarlı olmaları gerekmektedir. Bizim açımızdan uzun bir süreyi kapsayan bu görüşme ve tartışmalar oldukça önemlidir. Kürdistan Devrimci Hareketinin bu kadar ağır bir bunalım geçirdiği böylesine kritik bir dönemde; devrimci bir temelde bir çıkış yolunun aralandığı, devrimci bir alternatif üzerinde dikkatlerin yoğunlaştığı böylesi bir süreçte, elbette herkesten çok sosyalistlerin duyarlı olmaları gerekmektedir. Ve bu duyarlılığın, geleceğe yönelik ileri adımların atılmasında ve yeni bir alternatif gücün oluşturulmasında önemli bir rol oynayacağı da unutulmamalıdır.

Kendileri ile görüştüğümüz siyasi güçlerin, tek tek bağımsızlaşan siyasi ögelerin genel olarak soruna ve özel olarak ta somut-pratik önerilerimize yaklaşımları şöyleydi.

İdeolojik-politik ve örgütsel birlik sorunu ile ilgili olarak ilk görüştüğümüz siyasi hareket Rizgari'dir. Rizgari ile soruna ilişkin görüşmelerimiz oldukça eskiye dayanıyor. Daha 12 Eylül 1980 öncesine kadar uzanıyor. Anılan görüşmeler; K.U.K 1. Konferansından sonraki dönemde de ikili olarak sürdürüldü. Görüşmelerde, gerek sorunun çözümüne gerekse yönetime ilişkin olarak karşılıklı önerilerimiz sözkonusu olmuştur. Hatta bir keresinde -bu MK'mizin 1982 yılındaki toplantısından sonraki döneme tekabül ediyor- nerede ise siyasi ve örgütsel birliği ilan eden bir protokol dahi aramızda imzalanıyordu...

Ne var ki görüşmeler sonunda soruna yaklaşımda bizim ile Rizgari arasında oldukça farklı düşüncelerin olduğu görüldü. Rizgari ısrarla her iki hareketin, K.U.K ile Rizgari hareketlerinin birliğini esas alan bir alternatif öneriyordu. Bir kere biz o dönemde sadece K.U.K ve Rizgari'nin böylesi süreci (özellikle 12 Eylül sonrası dönemde) başlatmasından yalnızca iki siyasetle sınırlı bir birlikten yana değil-

dik. Çünkü bu, söz konusu dönemde hem gerçekçi bir yaklaşım değildi, hem de dışımızdaki diğer siyasi güçleri bizlerden ve anılan çalışmalarından uzaklaştırabilirdi.

İkincisi, biz siyasi ve örgütsel birlik derken, kuşkusuz ne olursa olsun birlik anlayışından hareket etmiyorduk. Bize göre ideolojik-politik ve örgütsel anlamda birlik ile yurtsever güçler arasındaki bir birlik olan güç ve eylem birlikleri, ya da cephe farklı şeylerdi. Ayrıca her ikisinin dayandığı zemin de bir değildi. Güç ve eylem birliği ya da cephe, her şeyden önce belirli ilkelere ve asgari müştereklerde bir ittifak demektir. Ve bir yönüyle de grup düzeyini korumaya yönelik bir eylem biçimiydi. Oysa ideolojik-politik ve örgütsel birlik; belirli ilkelere yan yana gelmek veya asgari müştereklerde bir ittifak biçimi olmadığı gibi, grup düzeyini koruyan bir eylem de değildi. Aksine grup düzeyini dışalayan, o'nu ortadan kaldırmayı esas alan ve o'nun varlığına karşı geliştirilen yeni bir alternatif, yeni bir örgütlenme düzeyi idi. İdeolojik ve siyasal sorunlarda hiç bir muğlaklığa yer vermeyecek şekilde tam bir netlik demektir.

Kuşkusuz ideolojik ve politik sorunlarda tam bir netliğin sağlanabilmesi kısa sürede çözümlenebilecek bir sorun değildi. Bu nedenle sorunların bir bütün halinde tartışılabileceği bir geçiş dönemine, bir tartışma platformuna (ayrıca yürütülmekte olan Güç ve Eylem birliği çalışmalarımız da buna bir zemin olabilirdi) gereksinim vardı. Daha önce de bir kaç kez belirttiğimiz gibi, söz konusu edilen platform, sadece bir tartışma platformuydu ve gerek örgütlü insanlarımızı, gerekse sosyalist siyasi kadroları yakınlaştıran onları uzun vadede kaynaştıran ve buna zemin olabilecek bir ön örgütlenmeydi.

Siyasi ve örgütsel birlik şu veya bu örgütle sınırlı ya da örgütlerin aritmetik toplamına dayanan bir birlik değildi. Bu birlik; Kürdistan Devrimci Hareketini dağıtmaktan kurtaracak, o'nu toparlayacak yeni bir seçenek, devrimci temelde yeni bir hareket ve sosyalist-siyasal kadroların birliğini esas alan devrimci bir parti düzeyi idi.

Bu nedenle sorun, sadece K.U.K ve Rizgari ile sınırlı tutulabilecek, sadece onların birliğini hedefleyecek kadar daraltılmış bir so-

run değildi. Bu yönüyle de Rizgari ile esastan farklı düşüncelere sahiptik. Oysa, bize göre platform bir başlangıçtı, gecikmiş ama atılması gereken bir adımdı. Ve biz o dönemde katılabilecek tüm güçlerin bu platforma katılmalarından ve tartışmaları onlarla birlikte sürdürmekten yanaydık. Süreçte tartışmalar öyle bir noktaya gelebilirdi ki; yalnızca iki hareket, örneğin K.U.K ve Rizgari ile, onların birliği yönünde gelişme kaydedebilirdi. O koşullarda elbette ki biz, iki gücün birliğine yönelik bir çalışmadan yana olacaktık. Oysa soruna ilişkin olarak henüz ön görüşmeler dönemindeydik' Rizgari ile olduğu gibi diğer siyasi güçlerle de sorunu görüşüyor, çeşitli boyutları ile tartışıyorduk. Öyle ki hangi güçle birlikte, sorunu hangi hal-kasından yakalabileceğimiz bile belli değildi. Bu sebeple, daha hiç bir konuda berrak bir durum ortada yok iken, Rizgari ile, hem de o'nun anlayışı ile sonuca gitmek, bir taraftan çok erken, diğer taraftan da kabul edemeyeceğimiz bir durumdu. Bu nedenle de soruna ilişkin görüşmelerimiz belirli bir dönemden sonra bu noktada kesintiye uğradı.... (*)

(*) MK'mizin aldığı son karar gereğince siyasi birlik sorununda; Rizgari ile görüşmelerin yeniden başlatılması karar altına alınmıştır.

Devam edecek

MESAJLAR

Hareketimizin geçtiğimiz ay biri TKP(B) Merkez Komitesine, diğeri Filistin'in Kurtuluşu için Demokratik Cephe (D.F.L.P) İsveç örgütüne, yine Merkez Komitemiz ve İsveç Örgütümüz adına gönderilen mesajları yayınlıyoruz.

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ (BİRLİK) MERKEZ KOMİTESİ'NE

Değerli arkadaşlar,

Partiniz Türkiye Komünist Partisi (Birlik)- TKP(B) 26 Şubat tarihinde 10. çalışma yılını da geride bıraktı. Bu süre içinde, partinizin değerli çalışmalar yaptığını kuşku yok. TKP(B) diğer sorunların yanında, özellikle Türkiye ve Kürdistan halkları arasında enternasyonal dayanışmanın pekiştirilmesinde; Türkiye'de egemen sınıfların yıllardır emekçiler empoze ettirdikleri şovenizmin kırılmasında önemli görevler üstlendi. 10. mücadele yılını bu günlerde geride bırakan TKP(B)'nin bundan böyle de bu görevini kararlılıkla sürdüreceğine inanıyoruz.

Dostlar!

İçinde yaşadığımız günler sadece (salt olarak) partinizin 10. yıldönümü olduğu için önem arzetmiyor. Bu günler aynı zamanda Türkiye ve Kürdistan halklarımızın mücadelesi açısından da büyük önem arz ediyor. Dört yılı aşkın bir süredir sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün her türlü ekonomik, siyasi, politik sömürü ve baskısına maruz kalan halklarımız, bu gün de en kötü şartlar altında sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğe karşı mücadelelerini büyük fedakarlıklarla sürdürmektedirler.

Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlük halklarımızın bu kararlı mücadelesi sonucu dört yıl öncesine oranla oldukça sıkışmış bir durumdadır. Toplumsal muhalefet giderek artan bir hızla gelişmektedir. Burjuvazi bu gelişmelere paralel olarak toplumsal muhalefeti peşinden sürüklemek için çeşitli atraksiyonlar yapmaktadır.

Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketinin konu karşısındaki duyarlılığı ise toplumsal muhalefeti toparlamaya yetmiyor. Devrimci hareketin bu gün de yakıcı sorunu birlik sorunudur. Ne var ki, bu doğrultuda şimdiye kadar istenilen düzeyde gelişmeler gerçekleşmedi. Gösterilen bazı çabalar yeterli olmadı. Gerçekleştirilen bazı

birlikler ise, çok kısa vadeli oldular ve bu yönüyle de birlik çalışmalarına olumsuz yönde katkıda bulundular. Bu tür çalışmalar sürecinde, Türkiye ve Kürdistan Devrimci hareketinin yıllardır dışıyla, tırnağıyla elde ettiği kazanımlar, sözümona birlik adına pazarlık konusu edildiler/edilmektedirler.

Arkadaşlar!

Her vesile ile belirttiğimiz gibi, burda da Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketinin sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğe karşı güçlerini birleştirmelerinin bu gün her zamankinden daha fazla önem taşıdığını bir defa daha belirtmekte yarar vardır. Ancak, gerçekleştirilmesi gereken birliklerde en geniş güçlerin birliği hedef alınmalı ve uğruna yıllardır mücadele edilen ilkelerin pazarlık konusu yapılmasına şiddetle karşı çıkılmalıdır. Devrimci kurallar temel alınmalıdır.

İşte partiniz, Türkiye Komünist Partisi(Birlik) - TKP(B)'nin 10. yıldönümünü kutladığı bu günlerde olaya bu yönüyle de önem göstermesi gerektiğine inanıyoruz. Şimdiye kadar olduğu gibi, bundan böyle partiniz TKP(B)'nin konuyla ilgili olarak üzerine düşen görevleri yerine getireceğine inanıyoruz.

K.U.K siyasi hareketi olarak bu yöndeki çalışmalarınızı yürekten destekleyeceğimizi bildirir, partinizin 10. yıldönümünü devrimci içtenlikle kutlarız.

Devrimci Selamlarımızla.

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞÇULARI (K.U.K)

MERKEZ KOMİTESİ

27.02.1985

D.F.L.P İSVEÇ ÖRGÜTÜ'NE

Değerli Yoldaşlar,

22 Şubat günüyle birlikte örgütünüz D.F.L.P'nin mücadele dolu yıllarına bir yenisi daha eklenmiş oldu. 16 yıllık bir mücadele tarihi, ezilen-mazlum halkların tarihinde önemli bir süredir. Bu süre içinde D.F.L.P, Filistin halkının Kurtuluşu doğrultusunda üzerine düşen görevleri yerine getirmek için hiçbir fedakarlıktan çekinmemiştir. D.F.L.P'nin bu güne kadar yaşayabilmesinin en belirleyici ögesi de budur.

Kardeşler,

Kahraman Filistin halkı ve O'nun öncü güçleri, dün olduğu gibi bu gün de emperyalizme ve siyonist düşmana karşı mücadelelerini sürdürüyorlar. Bu mücadelenin zafere dek devam edeceğine hiç kuşku yok. Ancak, şunu da unutmamak gerekir ki, düşman da boş durmuyor. Filistin halkının mücadelesini dumura uğratmak ve bu halkın yegane ve tek temsilcisi FKÖ'yü dağıtmak için her yonteme baş vuruyor. Bu yönüyle olaya bakıldığı zaman, Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin çok zor bir dönemden geçtiği görülecektir.

Bölgemiz Orta-Doğu'de emperyalizm, sömürgecilik ve bölge gericiğinin her türlü saldırısına maruz kalarak zor bir süreçten geçen yalnızca Filistin halkı değildir. Aynı şekilde, yıllardır Ulusal Demokratik hakları uğruna savaş veren Kürdistan Halkı da böylesi zor bir dönemden geçiyor. Filistin, Kürdistan ve diğer ezilen-mazlum halkların ortak düşmanı olan emperyalist, sömürgeci ve diğer gerici güçler, bu halkların haklı mücadelelerini bastırmak için her türlü işbirliğini gerçekleştiriyorlar. Onlar, güçlerini birleştirerek bir an önce sonuca gitmek istiyorlar.

Ne var ki; Halklarımızın mücadele azmi, direniş ruhu ve devrimci güçlerimizin kararlılıkları ve dayanışmaları; düşman güçlerin her türlü planını boşa çıkartmaktadır. Bu şimdiye kadar böyle oldu, bundan sonra da böyle olacaktır.

Her iki halkın da içinden geçtiği bu zor dönem gözönünde bulundurulduğu zaman, bu gün kutladığımız, D.F.L.P'nin 16. kuruluş yıldönümünün de önemi daha iyi kavranmış olur.

Emperyalizm, sömürgecilik, bölge gericiliği ve siyonizme karşı Kürdistan ve Filistin halklarının devrimci dayanışmasını yükseklerde tutmak bu gün de güncelliğini koruyor. Örgütünüz D.F.L.P'nin 16. kuruluş yıldönümünde bu konuya gerekli önemi göstereceğine inanıyor, konuyla ilgili atacağınız her olumlu adımı destekleyeceğimizi bildirir, ayrıca örgütünüz D.F.L.P'nin 16. kuruluş yılında, kardeş Filistin halkının haklı mücadelesinde başarılı adımlar atmasını diliyoruz.

Devrimci Selamlarımızla.

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞÇULARI (K.U.K)
İSVEÇ ÖRGÜTÜ
23.02.1985

www.arsivakurdi.org

www.arsivakurdi.org